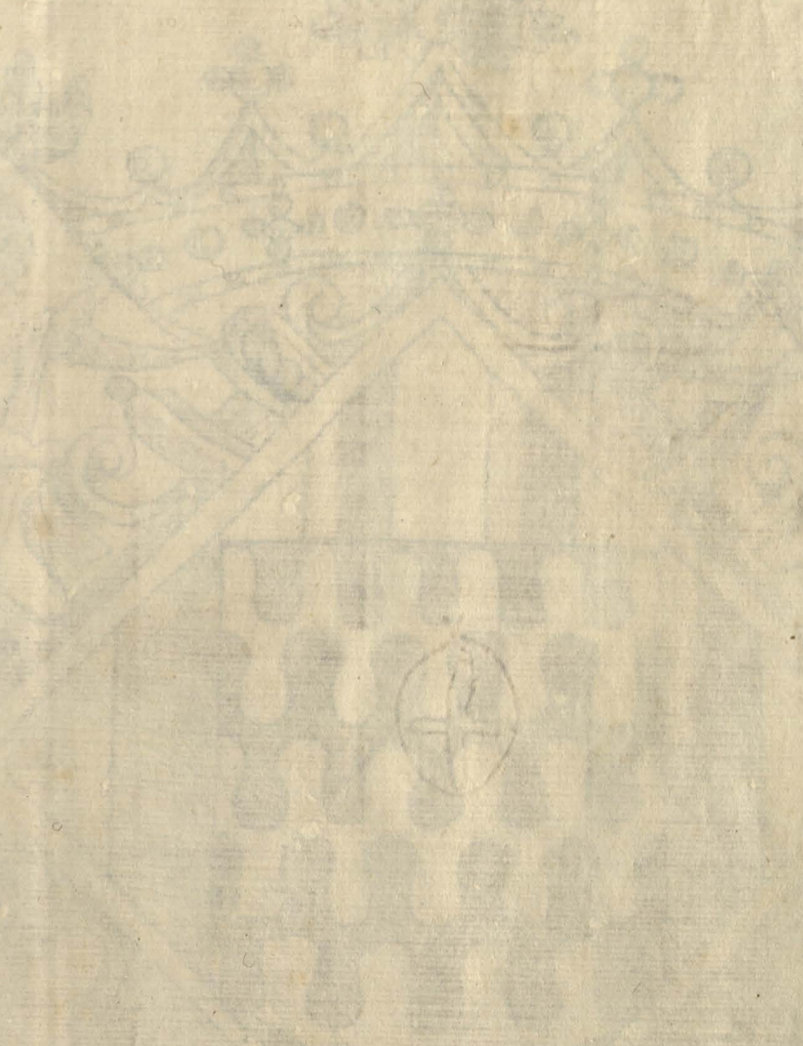
ARXIU MVNICIPAL GERONA

Copiós als Libs. Juan Gardany
Cf. Manual de 1679 - fol 274.

B

Vegis Consell de 1-I-1679

1.

A 29 Julio 1679 se pagaron a Joan Gaudny 1 ª Copia 26 #s.

Encaraque sie propi dels homens de nostra nacio Cathalana esser timidos y encogits pera traurer a llum las Croyeas actions y asanyas de sos antecessors y per conseguent lo que Scriuen sos treballs per no esser Inclinats sos de dita Nacio com san sos de las demes per temor de esser represos y Corregits delo que nos deuem Sementar tenint com tenim en dita nacio homens de singular doctrina y eruditio com ho diu Saramentlo nostre docte entre las demes Iuris Consule fontanella en Sons tom. de pac. nup. clau. 3. glo. 1. n. 32. Infine ab estas Seguents paraules = In hoc Solum difficiunt Cathalani quod non Sunt sic audaces quemadmodum alie nationes Semper timent repreendi, et Ideo parum Scribunt et a publica ostentione naturaliter oborrent quod dolendum Sane est cum Sint ex ipsis quamplurimi qui possunt Sine metu in publicum prodire y Pero no obstant lo demundit com Sien de altre part de Si animosos y de gran esperit com ho ensenya nostre Eminentissim Antoni Oliba en Son tractat Sobre lo Vsatge aliumnamque

et de Jure ficiy Coes en la dedicatoria de dit tractat feta
al Illre Senor don Diego Couarruuias olim Viceccancillee
de Sa Magd pag. 5. in fine = que molt que lo Senor Gero-
nym de Real altre dels antichs y mes erudits Concellers de
V. S. Sabent com Sap que la primera obligatio que tenan
los homens en naxer, no Sols es mirar per si Sino tambe per
las demes y en particular per las Coras dela patria y per la
publica Vtilitat per lo que ensenya lo mestre de las Senten-
tias Plato Citat per lo Aloquentissim Cicero lib. 1. officio-
rum com ho refereix lo nostre tant noble, com docte cendor
Xammar en lo tractat o llibre que Compongue entre al-
tres de offi. Iudi. et Aduo. en lo Inici de Son exordi ad lec-
torem hont diu Hominem non Solum Sibi naci Sed etiam
Reipublicæ adq Amici Sicq non Suam tantum Curare de-
bet non Suis dumtaxat Commodis et honoribus operam
dare Sed etiam Illorum

Atxique Sabent asso y que la Istoria adames de que es
Vtil y molt excelent com ho diu lo dit Cicero en lo 2. llibre
de oratore Citat per lo Rt P. fr. Lector Pintor en lo llibre
que Compongue Intitulat Imagen dela Vida Christiana Dia-
logo 9. Cap. 5. fol. 181. es testimoni del temps llum de la Veri-
tat Vida dela memoria, mestra dela Vida y anuncia dora
dela antiguitat. y en particular molt propia dels Prin-
ceps, Caualleis y gvans Senors. Atxique los que son Dons

ministres de ells sas aconsellan que se entretingan ab particular cuydado en sleoir sos annals dels antepassats perque axi sapian las lleys, los costums, les familias nobles y altres casos com ho diu lo sium dels historiadors Catalans lo Dr. Jeronym Puyades en lo tom. 1. de sa coronica en lo prolech de aquella colum. 7. y finalment Sabent quod home nacit ad laborem et auis ad volatum; com ho ensenya lo noble Don Luys de Paguera en lo llibre 1. delas decis. cap. 3. nu. 2. fol. 2. que molt que com a home de esperit noble y generos qual es son nom se empleas com se sie emplegat dies ha treballant en compendrer y traurer a lum (per donar la al sdemes) primerament aquest polinch y vtilos tractat intitulat Aduertencias ques representan al comu y particulars de la Ciutat de Jerona, en segon sloch aquell tant breu y compendios compolinch llibre intitulat Al Cielo en la tierra Dilectacion humana y Republica perfeta; y finalment esta obra de sas annals que manuscrita per be y vtilitat publica te offerida a V. S. perque en lo Aduenidor sequcan alguns de esta Ciutat vtilar y pendrer exemple del lo que en ella se conte, coes de moltas cosas que enlo discurs de son temps han passadas y succehidas dignes de tota estimatio y memoria tant per ser cosa sua com tambe perque segons se diu y ho trobara lo curios en lo dit llibre intitulat Imagen delas Sidas Christiana compost per lo dit R.t P. fr. Hector Pinto del orde del Glorios P. S.t Jeronym Cap. 9. fol. 118. Infine que los Antichs pintaren a Jano que ells anomenauen

y tenien per lo primer Rey de Italia ab dos rostros o, Caras
Coes Vna per deuant y altre per detras per donar a entendre
que los Gouernadors y Pares de Republica han de mirar
per atras Considerant lo que ha passat y succehit y per de-
uant Considerant lo esdeuenidor. Per lo que se Veu clara-
ment que lo dit Ill.re Senor Gerony de Real com atant
bon republich ha Volgut donar y oferir a N. S. la sobredita
obra manuscrita de sa ma per ensenyar lo demundit, y
ab que sie tant relleuant y Vtilosa per lo be comu y molt
semblant al nom de son Autor. Abtot Considerant y In-
seguint lo que diu lo Dr. Narcis Feualta y los Drs per ell
citato enlo memorial que feu en fauor dela ordinatio feta
per la Ill.re Ciutat de Bar.na y Saui Concell de Cent al
primer de Juny 1620. en la fi de son Ordi y apar que
ha Volgut no obstant que Vell y demes de Nuytanta anys
Voler ser ensenyat lo que no deu/ de/ersonas tant Iouens
hagut respecte a sa edat com Som nosaltres accepto hu
Suposat que ab la oferta de dit llibre ha a N. S. feta fou
seruit voler que fos Vist y ponderat per quatre/ersonas
elegidoras per V. S. lo que per obra Sua podia escusar =
A/dique fou V. S. seruit al primer del mes de Janer 1675.
cometrer la/eminatio y aprobatio de dita obra elegint
/er dit efecte lo Senor Francesch Burgues, Ciuteda honrrat
de la Sgnt Ciutat Gerony Cagmany y Monpalau Caualler
y Dr enquiscun dret als honors Francesch Nasples Mercader
y Christofol Alenya Chirurgia perque Vista y Regoneguda

fessam a V.S. relatio del Contengut en ella encara que podia
hauerho comes y elegides persones mes doctas, politicas, y ex-
perimentadas deles moltes quey ha en la Casa de esta Illre
y fidelissima Ciutat Si la no es que sie estat Seruit Valerse
delo que diu lo Glorios Pare Sant Geronym Citat per lo dit
Dr Marcis Peralta en lo sloch sobredit que diu que Nostre
Senoi moltas Vegadas Comunica als menors lo que tal Ve-
gada oculta als majors
Per lo que Inseguint lo orde hauem Vista regoneguda y
atentament ponderada la demunt dita obra feta y com-
posta per lo demunt dit Illre Senoi Geronym de Real la
qual tinque principi al primer dic de Janer del any 1676.
de la florida Juuentut y va continuantla en la Venevada
Sanecrut y abeque per Censurarla Si es que Censurable Si e Re-
hent lo precios y remuntat Valer de aquella per les noti-
ties que donara en lo esdeuenidor de Cosas que la memoria
dels homens podrien tenir escondides cum Sabilis et non
diuturna Sit com ho ensenya Thomas Grammatico en lo
Dicis. 60. de Ses dicis. Crimi. fol. 261. N. 9. Confessem que
Serie menester esser mes Sauis que neeter, tenir mes Scientia
que minerua, mes eloquents que Demastenes, mes Ingenio-
sos que Dedalo, mes Sutils que Arcsimedes, de mes Excc-
lent memoria, que Simonides, de mes Suaue Platica, que
Xano ponte majors Philosophs que Plato y Meyers Ma-
tematichs que Euelides, y finalment que ser apartants

y deffensarnos de lo que de ell y de nosaltres alguns podan dir, y Censurar tenir prestadas las alas del bolador Perseo obe la claua de Hercoles. lo Escut de Palas, o la Vara de Mercurio que tot sta y se troba en lo poder, Voler, y saber de V. S. de qui Confiam en cas que errem, cum hominum sit errare, obeque sens acomule alguna cosa. Diem que hauem ab tota atentio y Cuydado Cada hu de nosaltres ab gran gust lleoit lo dit llibre y que nos ha aparegut ser obra molt treballada, curiosa y de varias materias y y eruditio y historia molt Verdadera de la qual se fava en algun temps molt apresio y estimatio per trobarse com se troban en ella cosas particulars succchidas en nostre Principat de Cathalunya y en particular en esta Ciutat que serian per molts escondidas y en la memoria dels homens Sepultadas cum obliuy si de preterito quis facile poit etiam de his que ipse met facit com ho diu lo dit Thomas Grammatico en lo Concell. 41 n. 7. et 8. fol. 117. Y Sebastiano de medicis en son tractat de Casu furtuito q. 2 q. 5. n. 49 fol 386. Vbi dicit quod annorum multitudo Immemorem reddit Per lo que de moltas altras rahons que de la lectura del dit llibre collegim per euitar esta Ignorantia cum sit mater omnium errorum com ho afirma lo dit Sebastiano de Medicis en dit trac. q. 1. q. 1 n. 43. fol. 236. Judicam esser obra digna de son auctor y esser molt Just que estiga reconcida en lo Archiu desta Ill.re Ciutat com ho te demanat

a N. S. perque sibe ho miram trobarem segons scriu lo dit nostre Dr Geronym Puyades en lo tom. 1 de la coronica y en lo prolech de aquella colum. 9. in principio que los Antichs guardauan las Scripturas deles geneolegias deles familias y de altres coras en lo Sloch mes guardat del temple com si diguessem en la Sacristia confiats que de ella no hauian de ser tocadas ans be Inuiolablament conseruades per la Segurctat y respecte del Sloch. Axi que confiam ho seran les del dit Illre Senor Geronym de Reall en lo Archiu de N. S. al qual per tantas causas se deu lo dit Respecte tenir y sempre com es Just ab tot decoro Venerar y axi ho sentim

Lo Dr Geronim Capmany
y de Montpalau.

VARIA NOTICIA

VARIAS NOTICIAS

Y Successos Recopilats y disposats en Nou Assumpto ho Tractats per Hieronym de Real

Dedicantse al Magistrat de la Ciutat de Gerona Y Son Concell

ARXIU MUNICIPAL GERONA

EN lo primer Assumpto Separara la fundatio de Gerona ab algunas Antiguitats curiosas de ser Sabudas

EN lo Segon las Assistentias hafetas la Ciutat en Sleuas de gent per la Conseruatio dela Real Corona de Sos Princeps ho Reys de temps antich fins en lo any de mil Sis Cents trenta Set, que de aqui al deuant Se dira en lo noue y Ultim assumpto

En lo terser los donatius, ho Serueys en diner que ha fet Gerona a sos Reys fins dit any mil Sis Cents trenta Set

En lo quart Se discorrera los Successos de Cathaluinya comensant en lo any mil Sis Cents Vint y Sis fins al de mil Sis Cents trenta Set, ab ques prouara que totas las turbulantias y las cosas que no han tingut bon efecte, ha procchit per obrar en

R. 13735

en las functions antas de premeditarlas, ho per falta de esperientia

Bes pot dir abtota Certitut, que fins en dit temps se hauiâ Viscut en estos nostres Payssos y Prouintia de Cathalunya ab Vna gran Ignorantia, no tenint esperientia de hauerse Vistos los qui en dit temps gouernauan los Comuns en ninguna plaga delas que aflageixan los Pobles, com es guerra, pesta, fam, motins, o tumultos y axi per no tenir esperientia, com se hauia de apagar de principi lo foch, que se anaua ensenent en eixos danys, han causat notables estragos en los Pobles com se anira dient per auant sino es que se atribuesca ala Voluntat Diuina o ofesa de nostres culpas y distractions

En lo quint se daran aduertiments pera preuenir lo Remey, antes que no tornassen los dany que ha patit Cathalunya Segons la esperientia nos ha ensenyat pus diu lo Saui Vols preuenir ab lo que sera, mira lo ques estat y pot tornar esser

En lo Sise se daran medis peraque nostra Ciutat que entot es Vinguda amenos de habitants per la guerra sepuga conseruar mentres dura, y no continuen los danys

En lo Sete assumpto se donan alguns auisos pera hont goria tornar augmentarse Gerona de habitants quant Deu sie Seruit de dar alguna quietut de Paus pus los Comuns no se acaban, y axi quant se tinguen sloch de poderse posar en Exe, seran de Conuenientia Valense destos auisos

En lo Vuyte se discorran en primer sloch la auctoritat y Benefici fa als pobles los Magistrats y en Segon dits hos y Sententias, politicas en orde del ben gouern delas Republicas si las Sequeixan y sen Valen

En el Noue y Vltim assumpto se prosseguiran los Successos de Cathalunya del any mil sis Cents trenta Set y se aniran continuant per auant

Ha aduertir que las notitias de aquest llibre del any mil sis cents trenta set en auant anira la taula per anys que axi se era disposat. Las materias de estos nou assumptes, aniran per tractats lo que y ha en cada hu

En lo primer Assumpto se discorra

Fundatio de la Ciutat de Gerona per lo Rey Gerion octau de Espana fol 1

Primera Batalla en Espanya que fou Vensut Gerion fol 2

Primera Sepultura que's feu a Gerion en Espana fol

Conquista de Gerona per Carlo Magno fol 3

Senors que ha tinguts Gerona fol 4

Comte Duch, y ara Rey de Gerona fol 5

Corts en Gerona per la Conquista de Sardanya 5

Antiga Christiandat en Gerona 5

Cay que la torra Gironella his torna edificar fol 6

En lo segon Assumpto se discorran.

Lo Miracle de las Moscas de Sant Narcis fol 6

Empara Gerona ala Reyna Maria y al Princep Don Fernando fol 11

Entra en Gerona lo Princep Don Phelip fol 14

En lo Tercer Assumpto se discorran

Donatius o Serueys ha fets Gerona a sos Reys en diner 14

En lo quart Assumpto discorra Corts Generals en Cathaluny

Translatio del cos de S.t Ramon de Penya fou fol 17

Torna lo Rey en Barcelona lo any mil sis Cents trenta dos fol ____ 17
Lo Infant Don Fernando elegit Virrey fol ____ 18
Arriba lo Virrey en Gerona ab los Tribunals fol ____ 19
Jornada de Leucata ab sas Circunstantias fol ____ 21
La Causa delas altevations de Cathalunya fol ____ 23
En lo quint Assumpto se discorra
Aduertiments pera preuenir los danys que hapatit Cathalunya y en particular de Gerona fol ____ 25
Sobre lo Contagi o Pesta ____ fol ____ 28
Pera curar las Vertulas, ho Inflamacions fol ____ 29
Materials per purificar las Casas y robas que entran en los perfums fol ____ 29
Sobre la fam y son Remey fol ____ 30
Sobre apassiguar Tumultos ho Motins fol ____ 31
En lo Sise Assumpto se discorra
Aduertiments peraque la Ciutat de Gerona sepuga Conseruar en temps de Guerra fol ____ 33
En lo Sete Assumpto se discorra
En est Assumpto, se donan auisos per hont podria tornar augmentant se Gerona de habitants quant Deu done Paus y quietut fol ____ 37
En lo Vuyte Assumpto se discorrera
En primer lloch la auctoritat y Benefici fan als Pobles los Magistrats y en segon dichos y Sententias politicas en orde del Bon gouern delas Republicas fol ____ 39
En lo noue y Ultim Assumpto se discorra
Los Successos de Cathalunya comensant lo any mil sis Cents trenta Set y seguint y continuant fol
Vn ospital de Misericordia y
Concordia espiritual ____ fo 44

En el Deze Asumpto tracta sobre
Un mont de Pietat ____ Fo 45
En el onse Asumpto com se po
dria remediar la ciutat dels
danys podria rebre dels rius Fo 47
En lo Dotse Asumpto tracta de
la defensa de Gerona ____ Fol 49

Primer Assumpto que tracta dela Fundatio de la Ciutat de Gerona y altres antiquitats

Per mort del Rey Beto de Espanya Sens legitim Successor se seguiren grans alterations segons Beuter cent y deset sobre qui seria Senor de Espana Sabuda esta mort per Vn Valeros guerrer Vingue en ella, essent de Macio africa segons Florian y altres auctors per ferren Senor, Arribat en ella prengue terra desembarcant en Vn Cap dels Pirineus y en aquell Siti funda Vna poblatio laqual anomena Coplibre com qui diu part de Sibia o, de Sibios Esta es la que Vuy se anomena Copliure Vila y fortalesa de Rossello. Plinio y altres diuhen que fou gran Ciutat, Vingue per lo Concili Liberitano que en ella se celebra ser anomenada y estimada en temps del Papa Sant Silueste tenint lo Imperi Constantino Magno

Hauent fundada habitatio, sos de la terra lo anomenauan Gerion, que segons Pineda Beuter y altres Voldir aduenedis ab la Industria de aquest gran Capita y poder tragué tant thezor delas minas que Vingue esser lo mes Rich Senor del Mon, y se teger cert que fou lo primer que troba las minas en Espana

Gerion Fundador de Gerona

Abat Carrillo de Monterragon en sus armales fo. 5erse diu que la Ciutat de Gerona anomenada antes Geriona fol funda- da per Gerion octau Rey de Espana en lo any dela Creatio del Mon dos mil Dos Cents y vint y a Sinch Cents Sinquanta

quatre despres del diluui Vniuersal ÿ a, mil Vuyt Cents ÿ hu antes de la Natiuitat del Senor que ve alcansar anals de mil sis cents setanta ÿ sinch. De antiguitat tres mil quatre Cents setanta ÿ sis anys.

Dehent de Gerion tant Rich y poderos Senor la de dos Ciutats Coblliure ÿ Gerona se anaua apoderant de la terra los Espanyols Celtas, que eran los de Cathaluuya ÿ en particular los naturals ÿ Vehins de Gerona comensaren a ferli resistentia de tal manera que tingueren algunas Batallas ÿ escaramussas ÿ per poderse mayor ajudar, se retiraren ala costa del Mar ala part meridional, en Vna fortalesa que anomena Strabon Salcopolin segons que Voldir Ciutat de Guerra ben ordenada la qual era la que se anomena ara Tallamos

Assat Gerion ab la Senoria de Espanya passant auant ab la tirania la qual dura trenta tres anys segons Flovion ÿ resonant per lo mon, mogut a Vn famos Capita anomenat Osiris Jupiter lo qual era Rey de Egipte segons medina ii Sariuay-14. de son bon natural acostumaua anar per lo Mon desfent agrauis ÿ deixant per Gouernador de son Regne a son Germa Tifon Vingue Contra Gerion

Primera Batalla en Espana en la qual fou Vensut ÿ mort Gerion

Per a libertar a Espana delas Tiranias de Gerion arriba en ella Osiris Jupiter acompanat de molta gent Bellicosa de Grecia. Sabent Gerion sa Vinguda comensa ajustar gent y se encontra ab Osiris, trauarense las Batallas, en los Camps tertesos

que son en la Aldaloria, fou la Batalla cruelissima y molt porfiada en laqual resta Vencedor Osiris y mort Gerion

Afirman, que esta fou la primera batalla campal que fou en Espana de poder a poder. Sibe sa aduertir que segons opinio de Dammar en lo tractat que fa de Priuilegis dela Ciutat de Barcelona §. 4. en primer Senyal numero nou, no fou lo dit Osiris Jupiter que Vence lo dit Gerion, sino ovon alias dit Hercules grech de nacio lo qual era fill del dit Osiris Jupiter que fou lo qui funda la Ciutat de Barcelona com ho duhen Fusadas y altres auctors per lo dit Dammar Citats

La primera Sepultura que feu en Espanya

Vensut Gerion procura Osiris, ho be lo dit Hercoles assosegar algunas alteracions que se hauian mogut per Causa de la Tirania porada. Assosegat tot fes enterrar lo Cos de Gerion y esta fou la primera Sepultura se Vsa en Espana que antes no enterrauen los Cossos sino los ensauen per los albres ho los llansauen als Rius

Amonesta Osiris als fills de Gerion que si Volian conseruarse en sa gratia no perseuerassen ab las Tiranias del Pare, repartils las terras y fet aco sen torna en son Regne

Conquista de Gerona per Carlo Magno

El Pare Vicens Domenech en son Flos Sanctorum fol. 23. tracta del Siti que porà en Gerona el Emparador Carlo Magno

y diu que Vn Diuendres estant en Oratio se Veu Vna Creu co-
lorada rodada per moltas parts de Sum Sobre la Mesquita del
Palatio del Rey moro per espay de tres horas plouent en aquest
temps sanch a gotas y en donant en terra se formaua Vna
Creu restant los moros tant atemorentats de la pluya de sancs
que fugiren y desemperaren la Ciutat lo Diumenge en la nit
despres dela Visio lo any Set Cents Seranta Vuyt

Senors que ha tinguts

Gerona

Compre de Gerona feu Carlo Magno a Vn Caualler anomc-
nat Rostagano que era Capita quant el Rey Sluys guanya
a Barcelona dels moros

Duch de Gerona el any miltres Cents Sinquanta
naxeu Vn fill al Rey don Pedro quart de Arago a nomenat
lo Infant Don Joan primer, Seli dona lo estat de Gerona
ab titol de Duch. Mariana 2 pt dela historia de Espana fol 43

Princep de Gerona

Lo Infant Don Fernando anomenat de Antequera despres de
esser elegit Rey de Arago a tres de Setembre mil quatre Cents onse,
per los nou anomenats tres de Cathalunya, tres de Arago, y tres
de Valentia per faltar la Succesio del Rey don Marti juraren per
Successor al Infant don Alonso son fill despres de sa Vida a ó titol
que li donaren de Princep de Gerona. Per Vnio delas dos Coronas
de Arago y Castella esta Gerona en obedientia dels Reys de
Espanya

Continuan las Antiquitats de Gerona

Cortes que tingueren en Gerona per la Conquista de Sardenya

El Rey don Jayme de Arago tingue Corts en la Ciutat de Gerona pera disposar la Conquista de Sardena perenuiar al Infant Manfos, son fill, que la Conquista dels Pisans la primera Vegada el any mil tres Cents Vuytanta quatre Ramon Montaner

Antiga Christiandat en Gerona

Quant lo Emperador Roma Phelip professa publicament la fe de Christo y dona licentia pera edificar Iglesias que fou en lo any de Christo Dos Cents quaranta Sis en la Iglesia de Sant Marti Cacorta quant se derroca la Vella en lo any mil Sis Cents y Sis per edificarla de nou, se troba per base del Altar mayor Vna pedra antiquissima ab aquesta Inscripció: Marco Iulio Philippo Nobilissimo Cesari Republica Gerundensis, laqual y base fonch tornada al mateix altar lo any mil Sis Cents y deu

En el Claustro dela dita Iglesia hi ha Vna pedra en Vna paret: que diu aquesta Iglesia en lo Segle de or de Iulio Philippo la edificaren los feudulos paraula grega Sectinasada que vol dir. los Seruents de Deu dedican esta Iglesia a Deu la qual Inscripció es delas mes honrrosas que pot tenir Gerona y axi fou la Iglesia comensada a edificar el any Dos cents Sexanta dos de sa era, de Cesar Tres Cents. Y Pontio Leuita y Capicol la renoua y acabà de edificar al primer any del Rey Enrrique: que fou de Christo mil trenta dos. los Pares de la

Compania de Jesus prengueren possessio de dit Collegi a nou De-
sembre mil Sinc̃s Cents Vuytanta hu

Caiguè la Torra Geronella

Lo dia 22 de Maio 1812. ades 2. quarts de 6. horas sera tarde, se volà la Torre Gironella; ôis posada la execució per lo Gobern francès. ff.

Dissapte a. Trenta hu de maig mil quatre Cents y quatre a, dos horas passada migja nit la torra Gironella en Gerona que era la mes grossa, la mes alta y mes ermosa de tot lo Regne Sense Vent ni pluya sino estant quiets lo temps encontinent cayguè en terra de dalt fins baix dequè feu gran admiratio tota esta patria. Jes per tradiciò que los Jueus deixauan los Censals durant la Torra Gironella

Se tornà edificar

A Onse de Juliol mil quatre Cents y onse Se torna edificar la dita Torra Geronella com es ara essent Jurats Pere Bordil Joan Carricra Pere Satria, Lluis Sort, Francesch Borrassa, y Pere Per-pinya dela pnt Ciutat de Gerona si be no se li dona tanta amplaria ni tanta alsada com tenià antes

En lo Segon Assumpto se mensionaran las asistentias ha fet Gerona de Lleuas de gent per la Conseruatio dela Corona de sos Princeps o Reys de temps antich fins al any mil sis Cents Trenta Set que ja discorra Lo quen ha Succehit

Miracle delas Morchas de Sant Marcis

Quant lo ~~Phelip~~ Rey Phelip de Franca posa Siti en la Ciutat de Gerona sens dupte degueren obrar sos Ciutadans en sa defensa

propria y de son Rey don Pedro de Arago. Posa lo siti ab ca-
torze mil Caualls y setanta mil Infants y com no tingues stock
de socorrer la el Rey de Arago, permete a Ramon Folch que
era Bescomptè de Cardona, que la gouernaua la entregas
ab pactes com ho feu, deixant lo Rey de frança en ella de presidi
Dos cents Caualls y sincs mil peons y per Gouernador y Ca-
pita Monsiur de Nestare Senescal de Tolosa

Diu Zurita que aquest presidi feu moltas crueltats
en Gerona y profana los temples y arresta lo Cos de sant
Narcis Martir, y per aquest cas Isqueren las Moscas de son
sant cos, que mataren Infinitats de Caualls y al Rey de
França hague de alcar lo Camp y mori de enfermedat
Esclot fo. 232. Fou lo temps a diiuuyt de Mars mil dos cents
Vuytanta sis

Quant lo Rey don Pedro terser de Arago se opona
al Exercit del Rey de frança en el Coll de panissas, los primers
que li ajudaren foren los de Gerona

En lo any mil tres cents noranta, Venint Bernat
de Armanacs ab Cantitat de Bretons rompent en lo Empurda
seguint lo pocs apres lo Compte de Armanacs son Germa ab
diiuuyt mil Caualls, y trobantse lo Rey don Joan primer de Arago
primer en Gerona fou assistit de sos naturals hi Isqueren en
Campana resolt de acometre als Enemichs lo qual se retira
Mariana 2. ste fol. 155.

Arriba en Gerona lo Reij de Nauarra

Diuendras als sis de Janer mil quatre cents sinquanta

Vuyt avriba en la Ciutat de Gerona lo Senoi don Joan Rey de Nauarra Sloch tinent general del Senoi Rey son oerma e, los Jurats lo Isqueren a rebre propsa Torra de la Auallaneda y dilluns apres parti de Gerona y ana en Perpinya, pora en casa del Arcliaca mayor y dit Senoi don Juan Rey de Nauarra Sloch tinent General del Senoi don Alfonso Rey de Arago de Secilia lo dic de Diuendres que Comptauem als diset Setembre mil quatre Cents Sinquanta sis assisti en lo Concell General celebrat en dita Ciutat de Gerona dia y any sobredit, lo qual propora en dit Concell coram omnibus que ell era Vingut en la present Ciutat, pera porar en pau y tranquilitat los Ciutedans y popu-lars en dita Ciutat: y que per euitar discordias y discentions que entre los Ciutedans, facilment occorrian ab pretext de las elec-tions de Jurats y altres oficis dela Ciutat que a ell li aparexia que Seria millor, que las ditas elections, se fessen ab sachs y que de fet Cessaria la Causa de ditas dicentions.

Et facta dicta propositione in dicto Concilio per dictum dominum Regem prefatus lo honoi Pere de Sant Marti Jurat responent de paraula adit Senoi Rey, li digue Y Suplica a dit Senoi Rey que per la Sua misericordia tingues abe donar espay y sloch pera que la matena per sa Magestat proporada se pogues tractar en lo Concell General. Y encontinent dit Senoi Rey com atant noble se Isque dela Sala menor y entra dins dela Sala mayor de las Casas del Concell de dita Ciutat fins a tant que la cosa pro-porada fou Scrita y deslliberada.

En lo qual Concell se trobà que la mayor part de aquell y la Vniuersitat de la Ciutat dita, fahent Celebrant y

Representant deslibera que per part dela dita Ciutat y Concell general y Vniuersitat de aquella se suplicas al dit Senor Reyque las elections de Jurats y altres oficis dela dita Ciutat se fassan ab sachs delque sem mana sleuar acte al dit Nicholau Rocha en testimonis de Antoni Puig Verguer dels Senors Jurats y Anthoni Santasse parayre de Leruna

Et hys sich per actis non diuertendo ad alia eadem Vniuersitas, et Concilium generale facientes et representantes Vniuersitatem et generale Concilium dicte Ciuitatis seu maior pars dicti Concily vt prefertur existentes ibidem predicto Serenissimo domino Regi Nauarre Infanti gubernatori et locumtt. Generali suplicarunt Vel dictus honor Petrus de Sancto Martino Juratus nomine suo et aliorum de dicto Concilio Vniuersitatem ipsam facientem suplicauit Verbo dicto domino Regi quod dignaretur sue Clementie concedere prouisiones necessarias pro faciendo et eligendo cum saquis elections Juratorum de preconitorum Mostasaphy Misatgeriorum dicte Ciuitatis non obstantibus priuilegijs dicte Ciuitatis

Qua suplicatione sic facta mox dictus Serenissimus dominus Joannes Rex Nauarre Gubernator et locumtt. Generalis verbo declarauit prouidet et dixit quod attenta dicta suplicatione per dictam Ciuitatem et cuius Concilium Generali facta declarauit quod dicta Ciuitas non Incurrunt nec Incurverunt in aliquibus penis pro faciendo dictam suplicationem nec Impetrationem prouisionem faciendi dictas elections cum saquis. Testes nobilis Martinus Geraldus de Crudilles, Berengarius de Vmis miles et Jacobus Pauli Legum Doctor dicti domini Regis Conciliary

Eadem Vniuersitas et Concilium Generale seu maior et sanior pars eorum eligerunt et deputarunt honor Bernardum de Belloch legum et Bernardum Angles Decretorum Doctores Ciues Leridæ pro eundo ad Serenissimum Regem predictum In Ciuitate pr Bar. et alibi dando eis anbobus plenum posse apuntandi et ordinandi Priuilegium faciendo electiones Concily Juratorum Supraspositorum Mostasaphy et misetzariorum cum saquis et ipsum Priuilegium obtinendi et Impetrandi et ordinationes pro faciendo electiones predictas dictorum Juratorum Supraspositorum Mostasaphy misetzariorum faciendi et in Saculis ponendi committendo eis super his plenariam potestatem largo modo promitentes habere ratum. Testes Anthonius Puig Virganis et Anthonius Sancta Fe Notarior

Dit Priuilegi Concedi lo Senor Rey don Juan Rey de Nauarra dela noua forma de elegir ofer Jurats y altres ofici dela dita Ciutat per rodolins y sachs ho Bosses als diuuyt de Març mil quatre Cents Sinquanta set la data de Aqual es en Barcelona die y any sobredit

Dilluns als quinse de Març mil quatre Cents Sexanta dos entra la Serenissima Reyna dona Juana muller del Serenissim Rey don Juan Rey de Arago absent lo Senor Rey Son Marit de Cathaluniya Tudora del Illustrissim Senor Don Fernando Princep e Primogenit fill Sur E los Jurats los Isqueren a rebre com es de costum fins ala Vallaneda y se agearen a besarlos las mans tots e fonch la primera entrada feren dita Senora Reyna y Princep en esta Ciutat y Jurà dita Senora Reyna com a tudora de dit Son fill Seruar los Priuilegis y Constitutions Libertats a esta Ciutat de Gerona com apar dit die en lo manual

de Casa la Ciutat de dit any y li feren Catafal al entrar per raho de dit Juramentana apotar en casa de Jno. francesch Sampso y despres sen puja apotar al Palau del Senor Bisbe

A ls Vint y tres de Abril de dit any mil quatre Cents Sexanta dos se tingue Concell Leneral en lo qual assisti la Serenissima Reyna y son Primogenit sobre que los pagesos se eran alsats sobre los mals Usos.

A ls Vint y set de dit mes de Abril de mil quatre cents Sexanta dos se tingue Concell Leneral en casa la Ciutat ahont assisti dita Senora Reyna y dit Senor Primogenit y dita Senora Reyna demana Concell al Jurats y gent de Concell com se apertania ella sobre de que hauent dita Senora Reyna guiades certes persones en la Ciutat de Barcelona. lo Veguer de dita Ciutat de Barcelona los hauia presos e, enuirtut de Iquiatge los tragues ab manament de dita Senora Reyna. E que los Diputats e Consellers de Barcelona co allur Instantia lodit Veguer fou pres y portat en preso ab Cadena al Coll. E, per lo agrauis que era Vist ser fet al Senor Rey y a ella demanaua Concell ala Ciutat de Gerona com se aportaria contra los de Barcelona y los Jurats y Concell determina de portarse de germitg y procurar de benauenir y remediar ditas Coras y tot Vingue sobre la Conseruatio de Priuilegis y Consuetuts

Empara Gerona ala Reyna Maria y al Princep Don Fernando

A tretze de Maig mil quatre Cents Sexanta dos en temps del Rey don Joan Sagon de Arago alborotantse alguns Nochs de Cathalunya se retira la Reyna dona Maria que tambe

li deyan Joana, com dalt esta dit y al Princep don Fernando son fill en Gerona ahont foren empatxadas las personas Reals delas forsas del Compte de Pallàs y sos aliats perdent molts Ciutedans las Vidas per sa defensa

En lo mes de Maig mil quatre cents sexanta tres durant las mateixas Inquietuts y hauent estada Gerona sitiada diferents Vegadas se veu oprimida de fam y per poder millor defensarse tragué tota la gent Inútil, ab que sos Contrans Vista tal Resolutio perderen lo ànimo y alsaren lo Siti

Estos foren los qui se eran alborotats contra del Rey y per Consequent perseguian a Gerona perque se li era mostrada leal y fel com se veu ab las Cartas de estimatio que lo Rey don Juan li Scrigue que Constan en los manuals dela Ciutat

Y axi lo Rey Don Fernando hauent gorada guarnitio de militia en altres parts la seua de Gerona fiant de ses naturals en lo any mil quatre cents setanta nou

Modo y forma del Jurament presta lo Senor Rey Don Fernando y la Reyna Dona Isabel quant entraren a esta Ciutat de Gerona als Set de Setembre mil quatre cents noranta tres lo qual acte de dit Jurament rebe Nicholau Rocha notty. y Secretari dels Magnifichs Jurats

Gorats sobre lo Catafal que sels era estat fet per la Vinguda de dits Senors Rey e, Reyna e, lo Solio Real molt ben adressat y ornat gorada alli Una Creu y Un missal ja aparellats Juraren a Nostre Senor Deu y als seus Sants quatre Euangelis corporalment

per ells tocants sobre la Creu tenir e. Inuiolablament obser-
uar las llibertats, Immunitats franquesas, gratias, Constituci-
ons, permissions, Indults, y qualsevols priuilegis, bons Vsos, Vsat-
ges y Consuetuts dela dita Ciutat de Gerona tant per ells o altre
dells Constructament ho diuis e, per los Serenissims Reys de
Arago y Comptes de Barcelona fins ales hores donats y con-
cedits adita Ciutat y Vniuersitat y Singulars de aquella
en qualsevol manera manant e, Inquirint atots los ofitials
sots pena de llur Ira e, Indignatio e, de dos mil florins de or
que las ditas llibertats Immunitats franquesas, gratias, y
Concessions permissions e, Indults tant per ells com per qual-
sevol dells, constructament o diuis, E per los Serenissims Senors
Reys de Arago, Comptes de Barcelona predeccessors llurs adita
Ciutat donats tingan y observan y observar fassan y no contra-
uingan adaquells per ninguna causa o, raho sots la dita pena
e, Indignatio En fe de las quals coras Nicholau Rocha notar.
y Secretari dels Magnifichs Jurats ne lleua y rebe acte Vuy
dissapte als set de Setembre mil quatre cents noranta tres
y foren Testimonis lo Reuerendissim Pare de Moncada Car-
denal de Espana lo Noble Vicens de Soler Donsell portant
Veus de Gouernador de Cathalunya y fra Francesch Rouira
Guardia de Sant francesch y molts altres y dit dia despres de
esser estats ala Seu baixaren y anaren apotar en casa de Moren
Juan Carriera Caualler al Carrer dels Ciutedans

Y anaren dit Senor Rey e, Reyna tornar a cobrar Per-
pinya lo qual lo Rey defrança lo tenia occupat alguns trenta
anys ho mes hauia y aquell cobraren ab los Comptats de Rosello
y Serdanya, ab Voluntat del Rey defrança

14

En lo any mil sincs cents noranta Nuyt quant entra en Nos-
sello Alfonco Corco ab exercit Girona enuia una Compania de
dos cents homens y com no si reisque la entregresa que Intentaua
de pendre ala Ciutat de Elna se retira.

Fou Capità lo Senor Joan Bas anant ala primera
filera sinch nabots militars y Ciutedans que foren Francesch Bas
ferrer, Sluys de Alemany, Joan Rafel de Belloch, Pere Caconomina
y Miquel Ferrer

Entrà en Gerona lo Princep de Espanya

En Dissapte a Denou de octubre mil sincs cents sinquanta
entrà en Gerona lo Princep de Espanya Don Phelip de Austria
quant ana a Flandes Cridat del Emperador Carlos quint son
Pare y se embarca en Roses

Diu lo llibre anomenat Viatge del Principe fol 4.
De hostalrich Vino ala antiga Ciudad de Gerona de la qual en
Cathaluna se toma el titulo de Principe y Duque de Monblanch
y Senor de Balaguer y como a tal lo Salieron a rebebir, Fue la pri-
mera Ciudad adonde el Principe entro en pompa y aparato Real

En lo Iserser Assumpto se diu los Serueys ho Donatius en di-ner que hafet Gerona asos Reys

En lo any mil sis cents y dos Ventse apretat el Rey don Phelip
Tercer per gastos de guerra demanà Donatiu y Socorro y Gerona
li dona sis milia sliures mantlleuantlas a Censal

En lo any mil sis cents trenta hu representant lo Rey
Don Phelip quart la mateixa necessitat li dona Gerona tres
milia sliures, tambe prenque a Censal

En lo any mil sis cents trenta tres demanant tambe

Donatiu moltas Vniuersitats faltaren en darlo y no obstant
Gerona li dona Sinch Centas lliures lo qual Seruey encaraque
poch estima lo Rey ab carta que Scrigue ala Ciutat

En lo any mil Sis Cents trenta Sinch tambe lo Serui
ab mil lliures en recompensa degent que li demanaua lo Duch
de Cardona Virrey de Cathalunya

Prossequint ab lo quart assumpto los danys
que occasionan la falta de Esperientia en los
qui tenan la ma en los gouerns ho obrar las
functions Sens premeditar comensant en lo

Any 1626

En al mes de Abril del any mil Sis Cents Vint y sis despres
de hauer prestat lo Jurament acostumat el Rey Nostre Senor
Phelip quart (que Deu tinga en Sancta gloria) en la Ciutat
de Barcelona se comensaren les Corts generals dels tres Brasser
que son Ecclesiastichs, Militars y Reals, que son los Sindichs
delas Vniuersitats, hahont de principi hi concorregueren cixos
Inconuenients de poca esperiencia y obrar Sens premeditar; per-
que com no las hi hauia hagudas des del any mil Sinch cents
noranta noi se tenia poca notitia com se estillauen lo ma-
teix era en los Ministres, Oficials y tractadors que per part de
Sa Magestat eran elegits. Perque Sent cosa ordinaria pozare
disentiments pera Satisfacio de alguns agrauis rebuts de mi-
nistres Reals que no purgan taulas ni Visitas, ho vompliments
de Priuilegis, Constitutions, y altres cosas, que donan llocha,
podere pozar perque no Sent las Causas ques donan molt Justi-
ficadas Vindria esser Condemnat lo qui cosa atot lo gasto
que fa la Cort totlos dies que estan à parada Sens prossegunse

lo negoci y per eix effecte nos poraven acorras de Justitia sino de gratia. Y detalmanera ab tot se Inquietauen los ministres y tractadors del Rey que don Geronymo Villanueua protonotari dela Corona de Arago entra en el Bras Real demanant al Sindich dela Vila de Tals li digue porat en sa presentia estas paraulas Sa Vniuersitat lo ha enuiat en estas Corts per mirar lo Benefici della y la sensara aperdre perque Sa Magestat la enfeudarà a persona particular sino alça lo disentiment, dientho en altas Veus, tots los altres Sindichs se alçaren y tambe en altas Veus digueren Si lo Sindich de Tals alça lo disentiment tots nosaltres Rey poram de nou Com Veren la amanassa feya de enfaudar Sa Vniuersitat, ab que lo dit Protonotari no replica sino que sen torna Vista tal resolutio Y lo matex feu don Diego Maxia que tambe hi era anat en sa Companyia, ab que si del dit resulta prouat quant gran falta es la de esperientia que nos tractaua mes prenia resolutio en los negocis. Bes prouara tambe ser danyos lo obrar sens premeditar ni considerar: Vaja tambe deproua: En essent comensadas las Corts los ministres del Rey publicaren que Sa Magestat demanaua de Seruey tres milions dixos que vol dir Segurs y Certs sens considerar que las Corts de Any mil Sincs Cents noranta nou no se li dona sino Vn Milio y Cent mil Lliures y ara demanauan dos Vegadas mes y empenyarense en asso sens premeditar com ho prendria la Cort, que si be se allergaua a dos milions sens saber de hont se hauian de trauer, que eixias Corts de mil Sincs Cents noranta nou tenia la Deputatio de auans mitg milio y ales hores no tenian Cosa Considerable ab tot se allergaua als Dos Milions y com no foren los tres deque

principi se eran empenyats demanar sen ana lo Rey y
nos clogueren las Corts sino que se anauan porrogant,
y perque obraren sens premeditar en ser eixa petiño ni consi-
derar que la Cort no podia suportar Vn gecto tan excessiu
ni la Prouintia Carrega tant gran, no tinqueren bon efecte
las Corts nis feu ninguna constitutio sino ques Renoca la
prematicha dela priuatio de portar Padrinyals mitigant
las penas

Translatio de Sant Ramon

SAntes que el Rey no sen tornas se feu la translatio del cos
de Sant Ramon de Penafort en la Capella ahont de present
esta; assistint ala Professo Sa Magestat y el Infant Don Car-
los Son germa ab atxetas detras del cos

Despres de exit el Rey, Resolgue la Ciutat de
Barcelona ferli Servey de quaranta mil sliures y per eix efecte
enuia el Conceller en Cap Julia de Nabel, quel troba en casa del
Batlle de Escornalbou y li dona la polica per al banch

Torna el Rey en Barcelona ab
los Germans Any mil Sis cents
Trenta dos

Any mil Sis cents trenta dos torna en Barcelona
Sa Magestat ab los dos Germans don Carlos y el Cardenal
don Fernando, feuse Vna festa de Cauall corrent Llansas y
Vn faqui ab dos cochillas en la del Compte de Parcelada anant
Sa Magestat y en sa del Bescompte de Joch Don Carlos

Prosequeixense las Corts del any
mil Sis cents Vint y sis

Tornarense ajustar los tres estaments per a continuar las

Corts ques comensaren lo any mil Sis Cents Vint y Sis que fins
ales hores se eran anades porrogant, enque habilitaren lo In-
fant don Fernando com a persona Real y Sa Magestat sen
torna ala Cort ab lo Infant don Carlos peraque se anassen
continuant, y si las de mil Sis Cents Vint y Sis no tinguerenbon
exit y conclusio per la Causa ses dita de obrar en la peticio dels
tres milions Sens premeditar Si Vindria be La Cort en Conce-
dirho Si be fora estat possible ho haguera fet Si lo Rey se fos Vol-
gut detenir alguns dies pero com sen ana tant demati, que
no foren atemps los brassos poder lo Veurey, ni besarli la ma
nos prengue altre Resolucio Sino dels dos milions y Si per
lo referit no se efectuaren Las dites Corts del any mil Sis
Cents Vint y Sis lo mateix Inconuenient Se troba a estas de
mil Sis Cents trenta dos de obrar Sens premeditar ni Consi-
derar per hont tampoch se efectuaren per las rahons se diran

Lo Infant Don Fernando elegit Virrey

Mentres las Corts se anauan Continuant fou Elegit Virrey
de Cathaluny à dit Infant Cardenal y quant hague de
prestar Sa Altesa en la Cathedral lo Jurament los Concellers
lo Reberen al Portal dela Seu desta maneva descuberts ana-
ren al presbiteri Sens Cubrirse y lo Secretari Villanueua
digue que tots se descubrissen, hasta el Duque de Segorbe
y Cardona. los Concellers que assistian al Juramentrestaren
descuberts. fou molt Sentida de tots la acio de serse descuberts
en aquell acte per la Consuetut que tenian los Concellers de
Cubrirse deuant las Magestats reals. Sobre de aqueixa porro-
gatiua se digue ab Vn memorial que quant lo Empara-
dor Carlos Quint, anà en Barcelona antes de entrar li

enuiha adir la Ciutat que no tenian Exemplar de entrada de Emparadors sino de Reys, ab que nos descubrian los Concellers y que nol rebian apeu sino a Caual y axi quels deliberas Sa Cesarea Magestat lo que fos de son gust y ell respongue que nos descubrissen que mes presiaua ser Comte de Barcelona que Emparador de Romans, tornant ala marcha, quant los Concellers foren arribats en Casa la Ciutat despres del Jurament se tingue Concell de Cent Resolent que los Sindichs posasen en las Corts disentiment a totas cosas de gracia sens volerlo alsar sins estar reinregats de la Cubertura y com no si prengue assiento poch a poch se anaren Ihs y altres Sindichs y Caualliers en sas terras y restaren las Corts del tot desfetas. Abques Veu claramente lo dany que causa obrar sens premeditar com ha succehit ab los Consultors de sa Alteza, que Volgueren Intentar de fer perdre eixa preminencia als Concellers de Barcelona, que be deuian premeditar antes de obrar lo Sentiment ne hauia de ser la Ciutat y nou hauia de posar en dissimulatio com nou feu ab lo disentiment quey posa alas corts en totas cosas de gracia. Y tambe hi hague falta per part dels mateixos Concellers antes de descubrirse com no premeditaren en replicar ho anaren sens Volerhi assistir al Juramente, sino eva Conseruant sa consuetut y la prerrogatiua que tenia la Ciutat

Arriba en Gerona lo Virrey ab los Tribunals

Hauent tingut expres orde del Rey el Duch de Cardona Virrey Isque de Barcelona ab tota la Audiencia y Tribunals

y anas a Gerona, arriba en ella a quatre de Maig mil Sis Cents trenta Sinch ha hont feren tèn de nita fins a tretze de Janer mil Sis Cents trenta set

Com los Judicis dels Reys son ocults no sapiguen aueriguar que causa pogue mourer manar exir de Barcelona el Virrey ab tot lo Concell y Tribunals qui Judicaua Ha cosa qui altre. Discorreguen Si Serià perque la Ciutat de Barcelona no Serui al Serui al Rey el any mil Sis Cents trenta tres quant demana Donatiu y Seruey a Comuns y a particulars anant ministres Reals per las Casas dels particulars demanant ho; Jaximateix alas Ciutats Gerona no falta com auant se dira. Jacontentantse los Ministres queu demanauen en nom del Rey de que Barcelona donas mil lliures dient que eva Seruey de grans ni eixas donaren

Si fou aquexa la ocasio del Rey en restar desabrit com se Judicà en manar exir al Virrey ab la Cort y Tribunals de Barcelonà. Bes concidera fou resolutio arrosada y poch premeditada de son Concell: pus en lo any mil Sis Cents Vint y Sis hauent donat quaranta mil lliures al Rey sens demanarlas y Sent la fora dela Ciutat que sen tornaua a Madrid y en la occasio que demanaua y acontentantse de Mil lliures Solas per no estar desayrada sa auctoritat las hi negaren y pugue ser peraque lo Virrey y Tribunals tornassen asa Ciutat les costas molt mes y lo que perderen desas Imposicions per faltar tanta gent tot el temps que estigue fora. Eixas mutations y Varietats pateixan los Comuns Segons Corra lo Vent Vna Vegada negaran all dit, y altres donaran la ma y galbras

Jornada de Leucata ab sas Circunstantias

En Aquest mateix Libre en lo any mil Sis Cents trenta Set Se discorra lo Succes que tingue la Jornada que Intentà Espanà Sobre lo Castell de Leucata y en aquest Loch Sols se tractara en continuar los danys ques Seguiren de la falta de esperientia y obrar Sens premeditar ques lo assumpto se a pres.

En espana se temià poca esperientia de Guerra ni delos estragos y danys que causa en Vn pays pus la que mogue son confinant lo Rey defranca per quant Habia el any Seguent de mil Sis Cents trenta Vuyt, no fou molt Viua que pres a lsa lo Siti per Ser Socorreguda y mentz per la part de Rosselló que la del any mil Sinch Cents noranta Vuyt que entra Alfonso Corco no fou Sino Vn Camp Volant que com no li reisque la entegre-sa que Intentaua de Vendrer a Elna Sen torna que la Com-panyia, que enuiaua Gerona a Rosselló, Sabe la la noua al bolo, que Se era retirat lo frances y no obstant arribà a Perpinya essent Capita lo Senor Joan Bas acompanyat de Sinch nebots, que anauan ala vimera filera que foren frances Bas farrer Sluys de Alemany Pere Caconomina Joan Rafel de Belloch y Miquel ferrer. Ni el Siti que posà el Rey Sluys en Salsas en temps del Rey don Fernando de Arago el any mil Sinch Cents y tres, Ni quant el Delfi de franca fill del Rey de francisco Sitia a Perpinya el any mil Sinch Cents quaranta dos y ab Vna encamisada Isquc-ren dela Placa alguns Caualleros y enclauaren la artilleria ab que Sen hague de tornar. Ni del temps de Don Juan Segon de

Arago any mil quatre cents sexanta dos. Menos se tenia noticia del any mil tres cents noranta quant entra Bernat de Armenach ab gran numero de Bretons rompent per lo Empurda; seguintlo pocs apres lo Compte de Armanach son germà ab diuuyt mil Caualls y sabent quel Rey Don Juan que trobaua en Gerona lo Volià acometre absos naturals si retira. Molt menos la de Lany mil dos cents Vuytanta sis a diuuyt de maig quant Vingue en Gerona ab catorze mil Caualls y setanta mil Infants Lo Rey Philip de Franca y sen torna son Exercit destrossat per lo Mirele obra nostre Patro Sant Marcis ab las morchias. Y si de ninguna de cixas guerras se tenia coonitio dels danys que occasiona bes pot Judicar que laque Intentà Espanya de voler entrar en franca ab armada lo any mil sis cents trenta set fou falta de Esperientia y sobrat arrogament de obrar sens premeditar ni considerar per sos efectes que sen son seguits que de aquexa Jornada se originaren totas las tribulations estragos, turbolentias y dany en Cathalunya, que per auant se referiran y la perdida de Rosselló y Portugal

Lo motiu que es tingue per portar la guerra en franca, fou diuertir las forsas de Frances que tenian en Italia ahont Inquietaua ab armas y pensant Espanya apagar lo foch de alli lo pora dintre son Pahis que's mogue al frances apetar las armas per las fronteras de Espanya com fou lo any mil sis cents trenta Vuyt per Fuenterabia y a Salsas lo de mil sis cents trenta nou cosa que no hauia fet des del temps del Emperador Carlos quint y ha causat tants ruhins efectes per la guerra dintre la matexa Espanya, que per moltas que ne hauia tingudas en Italià, flandes, y en altres parts may hauia per dut ni desmembrat cosa de sa Monarchia sino com

mo que en eixa Jornada de Leucata ab tant flacas forças que
digue Anfrancesi com veu las trinxeras tant dilatadas ab
lo exercit que Espana q̃ hauia feta Anagran olla pera tant
pocha carn, Y lo matèix die quel Duch de Luy las rompe
anant Reconeixen las lo Comte Cervallo Mestre de Camp
General, li digue don Galceran de Cartella Capità de Leona
ques Senoi com se ha de defensar eixas trinxeras ab tant
pocha gent ab que li respongue fassian lo que pugan

La Causa de las alterations
y mouiments de Cathaluniya

Despres de Recuperat Espana el Castell de Salsas res-
taren en Cathaluna dos Senyors de militia que sou de
Com de Duque Gouernat per Joan de Arse y altre de Napoli-
tans gouernat per don Leonardo de Medas: aqui tambe hi con-
correqueren las dos faltas en los Soldats de avrogarse ab los
allotjaments y Contributions casi a discrecio no considerant
la obligatio sola que tenia Cathaluna sols en dar llit, Sal,
y Vinagre Y en los paysants falta de Esperientia com no ha-
uian Vist gent de militia ni lo tracte feyen en los llochs que
se allotjauen y axi de Ana cosa y altre Vinguercn las alte-
rations que en lo any mil sis cents quaranta se referiran

Y si de la Guerra se originan casi tots los danys
y plagas com es fam, Pesta y motins, destruction de
Casas y pobles Conuenientia Militar seva Tercar
los medis per escusar tots eixos Inconueni-
ents.

Sobre el quint Assumpto se donan aduertimentz pera preuenir los danys hapatit Cathalunya en la Guerra y en particular Gerona y son Bisbat

La resta ben prouat los danys que se han seguit dela falta de esperientia y de obar sens premeditar y per consequent tambe en porar la guerra en propri Reys y axi se han de donar los aduertimentz pera la Conseruatio de Gerona y son Bisbat com ames Immediat al frances de qui ha rebut y espera rebier sino procura lo Remey notables danys de Venirse a despoblar.

Vaja tot de proua. Ay Vna politica que priua el dar Concell a negocis particulars sino quant se demana. Si empero en los Comuns, atn que no sie preguntat quant se judica conuenientia y Vtilitat per albe publich y de noferho se cometria molt gran Culpa deuant Deu y contra son Rey perque ab Deu negam al Judici y enteniment que entals Subjectes hapotat, y contra son Rey cometian lha especie de Infidelitat pues est ni los que gouernan la Monarchia nou Oeuhen tot niu saben tot, ni Van per tot y axi han de encaminar los negocis ques Van occorrint y en particular lo qui mes Regna ara ques lo de la guerra Segons las Intelligentias y Informations los donan y tenan de Ns y altres. Sent eixa maxima tant certa y Verdadera obligatio nos toca alos habitants de Gerona y per lo poble son Magistrat com atant Interessats y Immediats al garill de la guerra dar las Intelligentias y aduertiments que apareguan ser de Conuenientia per la Conseruatio de la Monarchia y los pobles pues dells se forman las Prouintias

ÿ Regnes ÿ mirar per cada hu dells es lo benefici de tots
comuns pues son membres de Vn matrix com Jaxi ni son
Rey ni sos ministres han de sentir mal que l Magistrat de
Gerona done aduertiments pera sa Conseruatio sino tenir
ala Ciutat per molt lleal ÿ fel com ho te molt granjeat de
Alares temps hiu Va Continuant

Lo primer medi es Suplicar a nostre Senor moga
los animos als Reys pera que fessan paus, treuas, o, Suspensio
de Armas ÿ quant no se alcanse asso alomenos que no Intente
Espanya entornar entrar en Rosello que no fos ab Vn poder
tant gran de Mar ÿ terra que bastas per guanyar Opliure
ÿ Sitiar a Perpina que altrament Intentar ab las altres forta-
leras, com es lo Portus, Banys, Vilafranca, o cul ÿ Salsas no
seria Conseguir ningun fi de quietut ÿ Sossiego per nostre
pahis Sino ensendre Vn foch que nos deuria apegat fins
esser destruit lo Empurda que si Espanya prenia Vn any una
destas placas franca la cobria Vn altre any, com ses Vist de l
Portus, ÿ sent axi may tindriach la guerra ab que hauia de
mentenirse en estos pahissos Cop de Caualleria, que sino espa-
gada pocs menos dany ÿ estragos reb la terra de Amichs com
dels Enemichs com se esperimenta el any mil Sis cents Setanta
Sinch en la Selua ÿ pla de Gerona que los Soldats cortenian
las plantas que temian los paysans y ortalans ÿ tota la Siua-
da ÿ farratge ÿ la se atreuian als blats

Y es Sertissim que si la guerra se hages de pros-
seguir com se era Comensada Sens dupte se Vindria a
despoblar axi la Ciutat de Gerona, com sos Vlochs de l

Bisbat. Y quant lo que Deu no Vulla Volgues tornar Espana per Rosselló la Guerra ofensiua deu la Ciutat representar a la Magestat Real y sos ministres, las Cosas Seguents

Primerament ques Conisdere lo primer dany que sia Causat lo Comensarla per leucata y posar lo foch dins Son pahis com esta dit. lo Segon que no tenint forsas de Mar y terra y Copia de moneda per esser ben pagats los Soldats per poder Conseguir de recuperar Perpina mes Conuenientia Sera defensarse del enemich, que Volerlo ofendre per estas parts. Lo tersser ques Conisdere que la major part dels habitants de Gerona axi Ecclesiastichs com Militars tenen las rendas de Delmes y heretats en lo Emporda y si aquest pays estaua posat en hauer de tenir gent de militia, a ras sos als Ohius del Enemich y als Iuerns alotjaments dels amichs ab poch temps se deixarian de Cultiuarse las terras, no trobant masouers ab que Vindrian Ecclesiastichs y militars a tota miseria no gosant de sas asiendas. Ya matex Seria dels matexos proprietaris que Shs y altres Soldats los ho deuastanan.

Lo quart que sera ben Ser que Si Espana no mou la guerra al frances per esta part com ell la te totas las fortalesas de Rosselló y estiga tancat no la Intentara per lo Emporda Sino per flandes

Lo quint que Espana no Conseguira ningun bonch encara que prengues ninguna delas placas que y ha en Rosselló com no sie Colliure o Perpina perque no podria Sustentar la armada en aquest pays contra lo frances al Emporda que com no tenim fortalesas quel detinguan se ensenyoreix

de tota la terra fins a Gerona com ser Vist en lo any mil sis-cents setanta sinch y per la part de Serdanya fins a Puigserda de tal manera que lo frances pot campayar Vuyt o deu leugas de terra de nostre pays per no hauerhi gueste quel detinga y nosaltres molt pocha en Rosello axi per no ser lo pays tan gran comper las fortalesas que té

Mes rahons si ponderan en raho de mourer guerra Espanya per estas parts sino fos com dit es ab grandissim poder per recobrar Perpina

Altre aducrtiment se pot donar que los Soldats ara sie, que se alsen per ofensa, defensa del Pahis, ho per guarnir las fortalesas axi lo que paga lo Rey com las Vniuersitats que eixos diners, que entrassen y los deposassen ala Taula de Gerona tenint cada terso son pagador, a, efecte que per mesos pagassen lo Sou a cada Soldat y que entras ensa ma y no als Mestres de Camps ni Capitans y de eixa manera sera la miliria Valerosa que noy ha mes mes eficas per ser animos Vn Soldat que ser ben pagat, y deya molt be com ho tenia esperimentat Escandarbech Princep de Albania: com gent ben pagada Victoria contada y de eixa manera recuperara alas terras que si hauia presas lo Turch

Lo ques pratica ara es molt danyos que com se tem que lo Enemich ho fa entrada en lo Empurda alsen somatent per tots los llochs sent gastadors y no agrofita que no estan fixos sino que sen tornan y axi es conuenient

quey haja gent destinada serta y ben pagada a modo de Batallo y de eixa manera serian aptes y ben diciplinats per las occasions se oferivian y de eixa manera estarian mes subjectes als Cabos pera castigarlos, com fessan desafueros ablos payssans, lo que ara ho dissimulan com veuhen no tenan sino a spa de monitio los tertios que Nan acompte del Rey, sibe Sa Magestat ho deu pagar, pero com lo diner passa per tantas mans com arriba alas dels Soldats es tart y poch quels obliga anar acaptant com ses Vist moltas Vegadas en lo any mil Sis Cents Setanta Sinch en esta Ciutat

Tambe seria bona politica que las terras dela frontera com es lo Bisbat de Gerona y en particular lo Empurda no tinguessen en los Iuerns allotgaments ni Contributions perque tinguessen en los Estius mes Comoditat per Suportar eixos treballs que en los Estius los amanassan de Enemichs y amichs com se veu y ses Vist estos anys de mil Sis Cents Setanta quatre y de mil Sis Cents Setanta Sinch

Continuant ab los aduertiments han de tenir sas Republicas per remey delas plagas poden patir se diu que despres dela Guerra sol Venir la pesta y axi es lo quint aduertiment

Sobre lo Contagio o Pesta

En lo Contagio o pesta o mal contagios ques declara del tot en Gerona tambe hi concorreque eixa falta de esperientia en lo any mil Sis Cents Sinquanta pues podent remediarla

al principi per no Conexerho se ana ensenent com per auant
en lo any mil Sis Cents Sinquanta se dira y axi en estos assump-
tos Sols se tractara delas preuentions se han de obseruar segons
la esperientia ha ensenyat perque no se apoderen los danys
que se han patits y estan subjectes los pobles

En Comensant malaltias apagadissas no se
ha deposar en disputa si es Contagi sino tenir los malalts
tancats ensas Casas donantlos lo sustento per Vna finestra
y dar facultat qui sen Voldra anar que sen Vaje en altre
Soch demanant purga quant sos sa declarat ser Contagi

Per Curar la Vertula
ho Inflamatio

Pendrer Sabo moll ho blanch ferlo bullir ab Vn ansat fins
que Vinga apres com Vnguent y posarlo dintre mitja aualiana
y desobre la Vertula ben ligat ab Vna bena perque no se escam-
pas que cremaria lapell y ab sis horas fa lo efecte fent forat
y agretant dit forat · per aque Isque lo podre tota Despres de
tret el medicament per a Curar la llaga pendran trementina
fina y blanch de ou y ab cales ho lligats se lleua al foch,
despres se remedia ab Vnguent de Besalicon

Materials que entran en los perfums
per a purificar las Casas y Robas

En Gerona se esperimenta que en la roba y casas ques feren
estos perfums restaren limpias y purificadas en lo any mil
Sis Cents Sinquanta
Segons la Cantitat dels fochs se posan los materials per

Cent sinquanta ques feren en lo Conuent de Sant Francesch entraren, Primo Vitriol tres sliures, Salmitre tres sliures, Alasina de pi tres sliuras, Mirra tres sliures, alum de Roca Vna sliura, Arsenit blanch Vuyt onsas, Arsenit Roig Vuyt onsas, Suplimat sis onsas, Sofre tres sliures, pega grega Vna sliura, pega negra dos sliures, Vna erba anomenada Sabina quatre punys, hanya de cabro ras mitja sliura tres punys de gra de giné-bra, oliuas de flor quatre sliures, Picat tot asso grossament y Juntarlos pendra herba de prat Vn fexet posarlo en lo aposien-to Inficionat rosar la dita herba ab Vinagre fort ho ayguar-dent quant no sen trobas ab ayguafresca y posar Vn puny de dits materials sobre dita herba y darli foch per las quatre parts ab Vna atxeta y tancar be las portas y finestras y exiu-sen al punt segons la quantitat de Vaixiento se fa hu, o, mes fochs per cada foch comptaua la Ciutat Vn Real de Vuyt Per La Roba se feu Alsforn en Vn Camp prop lo hospital Vell y posantla sobre Vns assientos de pedra ensemàn al foch al mitg

Sobre la Fam y son Remey

La tersera plaga que pateix en los pobles que es la fam y falta de blats, se esperimentà lo any mil sis cents trenta hu que entota Cathaluwya Vingue hauerhi gran penuria de blat his prengue lo expedient Seguent ans que Vingue blat furester, que se enuiaren al Destro y Cicilia Barcas y antes de arribar que fou al Abril, Sabent al Virrey que era lo Duch de Cardona, los excessius preus que demanauan los que tenian blat Sobrat mana ab Vidas que tot lo denuntiassen al Cap

delas Vegarias y porà preu de trenta Sinch reals la quarteva

Gerona feuSha diligentia, que li veisique y com se
sabia ab las denuntiations qui tenià blat, isque lo Jurat en
Cap que eva Jeronym de Real per la part dela Selua ab lo Veguer
y anant en las Casas hont se sabia ni hauia prenia de juratment
lo Veguer al amo del blat que tenià y deixant li lo que hauia
manaster per sa familia fins tot lo mes de Juliol lo demes
se li deya restas per la Ciutat la matexa diligentia se feu
per la part del Empurda Joan Pau Serpina Jurat ters ab
lo Sotveguer aportant los Jurats la Insignia ab lo Veguer
Vestit ab sa gramalla ab Vn trom cada hu

Y ab aquex blat que entra de la Vegavia deixant
ne tambe per los matexos Sochs lo que haurian menes-
ter. Las la Ciutat dit blat se feu llista delas per-
sonas hi hauia Casas que non tenian ne donauan
Vn quarta de quatre en quatre perzonas cada Setmana que
Venia a Vna liura de pa per die esta limitatio hague de
durar fins amitg maig quen arriba de jurater

Sobre apassiguar Jumultos o, mutins del Poble

La quarta plaga a que estan Subjectes los pobles es de gent mal
Intentionada y reuoltosa que auegades Causan aluorots ho
motins. los ques Seguiren en Cathaluna lo any mil Sis Cents
quaranta com auant se dirà que assi nos refereixan fovem
molt gran part delas Inquietuts se han Seguit per auant y
tambe podem dir que per falta de esperientia nos remediaren
de principi Sino quant haguer en Causat grandissims

danys com se Veura los remeys ques poden dar perque no prengan forças Son

Quant los Tumultos de Pobles contra los qui Gouernan se occasionan per falta de alguna prouisio no sels pot atribuir a malitia per que al Ventre no Sufre dilatio y axi los demes auctoritat los han de aconsolar dienlos que sentornen en sas Casas que ja ab tota diligentia se Va procurant lo Remey per eixos medis se remedia per Vn prudent Senador lo qual moti de Sena quant lo poble alterat Volia pegar foch ala Casa del Senat y matar los Senadors per al descuyt hauian tingut en falta de oli

Y si los motins prosseixen an de alguns pochs y Vils y per Causas leuas atitol de mal Gouern y auagadas ab danyadas Intentions de Robar y Saquejar Casas antes no cobren forças ni se Junte mes numero los ben Intentionats y de Reputatio deuhen Vnirse ab la Justitia sent la poderosa y fort donant sobre los tals Intentionats y amotinats prenentlos y Castigantlos

Tambe es bon Remey y lo millor quant la gent se pega armas de foch que la Justitia fassa Vn prego que ningu se atreuesca aportar las pena que prent ell ab Vn martell fessen trossos del pany de la arma, lo millor seria per remediar que ningu ne aportas que no tenint armas de foch no podrian Dequtar cosa los mal Intentionats que Vna o dos persones de Consideratio y Zelosas de Republics prenguessen las armas y sobre Concert ab la Justitia se las desassen penore y deuant de ells las rompessan que passant la gavarra que las han romputas las armas atals persones ningun altre se atreuira

posarsen. Altre medi manar que tots vayen a cor pena de sle-
uarlos la Casa Venentla y dar lo diner al hospital

Tambe tancar los portals dela Ciutat posanthi
guardas de Confiansa elegidas per los Jurats aqui tocha la
Custodia del poble pera Impedir no entren forasters ab armas
de foch. Tot se Conseguira Si lagent principal se Vnei ab la
Justitia de princip

Y Si los Tumultos son de gent depart y Condicio
lo Superior los ha de honrrar a, Castigar Juntament pera
premiarlos dirlos perque no se apoderen los mall Intensionats
y amotinats de tal Iglesia, Castell, portal, o, Casa Vayan guar-
darlo y darlos per Companys gent de Valor y bona Intencio
pera que no se atrauesca en alguna nouedat que Sien mes
en numero que los Sospitosos. El Castich Sera ordenarlos ab
penas pecuniarias nos mogan de Aquello fins tenir altre ordre
que es lo matcix que tenir los presos, o, arrestats

Concloent lo quint assumpto ho tractat
Sediga que Si estos aduertiments haguessen tinguts los pobles
no Se foren apoderats los danys que han patit dela guerra
pesta y motins, perque dells Vingueren tots los Infortunis que
Se aniran mensionant

Sobre el Sise Assumpto se discorran ad-
uertencias pera que nostra Ciutat de Gerona
Sepuga Conseruar en temps de Guerra, y que
no Vinga a ment de habitants

En primer Sloch Se tractara dels aserts o, desaserts per allar
o, disminuir Vna Republica: qui Sits aquellas tant famosas

Republicas que antigament se alsaren de flachs principis y foren tant poderosas com Roma, Carthago, Athenas y altres apparexia que hauian de ser perdurables. Digas que tot lo temps que las gouernaren ab Iustitia, equitat y sens ambitio conseruaren la grandesa; pero en atrauesarii eixa mala semilla y conuenientia propria en lo de son Gouern donaren atrauers

Be sera fundar aquest assumpto sobre lo que deya lo Emparador Alexandro Seuero, que merexian tanta gloria los que en temps de Guerra gouernauan be la republica com los que en la Guerra alcansan la Victoria. Sent axi molt gran obligatio Cap tant per al Seruey de Deu y benefici publich que los que dessit la gouernam com los qui per auant entreran en lo gouern de Gerona se esmeren ara Conseruacio de ser Vinguda tan amenos no es estat Causa ni Conuenientia particular ni menos ambicio com delas Republicas antiguas sino accidents dela Guerra que encloi tots los damys que pus lo passat no pot deixar de ser estat preuingas auager lo es deuenidor segons la esperientia nos te enseñyat pus que abella se obra sempre en majors asserts

Y si de la Guerra per hauer sempre la Ciutat acudit en sleuas y Gastos que ha aportat, al que los Ministres de Sa Magestat li ordenaua com per auant se Veura hauingut estar tan exausta que si seria Impossible poder continuar ab semblants gastos pus no trobaria qui si deixas assensal ni menos seli pot Carregar mes dret ni Intentar fer talls so pena que molts com son los qui viuhen de sos treballs ques la major part del Poble transferirian sos domicilis en altres parts menos Carregats pus sos Camps y Vinyas com se sol

dir son los Brassos: y los Jouens que porien per aprenents en saber lo ofici en lloch de restarse en Gerona y Casarse en ella Ser a nirian com se veu ia que en algun temps ni hauia molts per las Botigas y ara son pochs

Y axi tot lo punt de aquest remey consisteix enque noy haya Guerra per estas fronteras, y pera ben Ser si Espana no la comensa que no la moura franca y encas Espanya la Intentais ofensiua sino fos com dit es ab Vn poder tant gran que bastas apendre Copliure y Sitiar Perpina y no sent axi que la Ciutat replicas en no dar gent y lo matex los Pobles per que tornarian ensendre lo foch

Y la raho mes forta y axi lo Stey y los ministres los hia de pareixer Suficient es dir que Gerona sent com esta al peu dela obra esser damyos axi ala Corona de Espana Voler tornar la guerra per estas parts y que la dita Ciutat Vol obrar com te acostumat en Seruey de sa Monarchia Vn amy altre y altre, y no es raho Seli atenuen las forças de- manera que Anga esser com Vna taronja Sense Such, que Sens dupte Vindria a tota perditio, si los de Son gouern no Con- tradeyan als ministres que Volguessen tornar mourer la guerra per estas parts pus lo frances nos porta aquantato axi en tenir mes fortalesas a Rosello que nos altres al Em- purda y ells com estan tots Junts y Voluntaris anar a la Guerra hauran fet Vn Exercit ab dies, que Espana com te las forsas diuididas haura menester molts mesos per Jun- tarlo y Valerse de nacions fora regne

Es Reprouada raho la que alguns diuhen

que lo que ordenen los Superiors se ha de obehir sens Contradirhi asso se ha de entendre quant noy corra algun perill de dany notable que encas ley ha se deu replicar y ferlos entendre quant danyos es perque los tals son forasters y si depnt hi son com es Virreys ho Generals prest se transportan en altres llochs y no senten los Inconuenients que restan per los habitants

Concloent que dela Guerra passada en estas fronteras per Espanya lo any mil Sis Cents trenta set a seucata com esta dit, sen haja seguit tants notables danys de ninguna manera no permete Deu ha si torne posar ofensiua no mouentse lo frances

Donaras si en aquest assumpto de Conseruarse Deu ha que lo millor medi sera que la taula de los depositis que te se Conserue en sa reputatio y credit y asso sera escusantse tots los gastos que no sien molt forsosos perque puga la Ciutat acudir a sos acreadors axi dels censals, com anals quey tenan deposit, perque si noy haguessen sos extraordinaris de tantas sleuas ques feren lo any mil Sis Cents Setanta quatre sens ningun efecte Sindria la Ciutat ha que tant prest no puga quitarse alomenos no se anina de nou Empanyant sino ques Conseruara

Aduertescas sobre lo que ha disminuit de poble y en particular de noblesa pus ab los Cadens de aduertiments que fiu Imprimir en lo any mil Sis Cents Sexanta nou trobantme Jurat en Cap dits que de mon temps se hauian acabadas Casas y Sinatges de militars

que ja noy hauia noms de aquells en numero de Vint y qua-
tre, y de Ciutedans honrrats Vint y sis que axi Vns y altres los
hauia lo dit Geronym de Real Conegut y tractat

Sobre el Sete assumpto se daran alguns auisos per hont poria tornarse augmentar Gerona de habitans quant Deu done alguna quietut de Paus pus los Comuns no se acaban y lo que es estat pot tornar

Digas que lo major dany que pot Venir en Vn Poble es que
si derriben las Casas ques lo mateix que sleuarli los habi-
tants: per los Iouens que no han vista Gerona quant estaue
en son estat antes dela guerra, no sentiran la menqua com
los Vells ques slestiman de Veure portats y derribats fora de
las murallas per la part de Tremuntana des del portal de
nostra Senora fins lo den Barascho Vn Carrer hont hi hauia
de cota manera de manestrals de ofici y despres altres Cases
fins a nostra Senora del Pilar. Tambe altre Carrer dela part
de mitg die del portal del Carme fins ala Iglesia y conuent
que tot ell eva molt ben trassat: axi mateix lo monestir de
Sancta Clara y sobre tot lo hospital dels malalts y tambe
dela misericordia, que ames de ser edificis ermosos los Camins
per anarhi, seruian de recreo y passeig que Casas se han derri-
badas en lo Mercadal ques troba en los slibres del Rector, quey
hauia quatre mil animas de Comunio. En algun temps si
trobauen tres Cents arayres, ho Cardadors de llana quant
estaua la vayraria en son punt y axi Conclohent aquest

primer punt ha Vingut esta Ciutat tant amenor per occasio dela guerra que es lo matèix que Vn foch abrasador Prosseguint en Assumpto de Venirse augmentar se podan donar estos medis ho auisor quant se Ves aliuiada dels Infortunis Corrents y Juntament dels gastos que pateix

Aduertescas que aquest llibre com ha de estar fixo y permanent en lo arxiu dela Ciutat quant hi haya lloch de poderse posar en obra y en efecte estos auisos sevan de Conuenientia resten assentats

Sobre de asso digas que com los danys comdit es sie lo derribar Casas de Vn poble lo benefici es fabricarne de nouas y si se reparas enferme fora las murallas hastant lloch hi ha dedintre tornar las quey hauia en lo mercadal y en altres parts de Carrers y axi lo primer medi sie que el Comu dela Ciutat ne anas fabricant cada any las que podria demanera fos que encada Vna hi pogues estar dos familias

Aduertescas que Gerona te grans Comoditats del pertret com es Cals, pedra, llaosa, teulas, arena y ayguay per quant hi ha falta de albres per las destrossas sen ha feta que fessan los sostres de bouada aqueix es lo primer medi per tenir habitants

lo segon que per tenir los molins del mercadal asseguratz no fallirán per raho dela Lona resclosa se anas per lo temps tornantie la payrania pus si poden fer los molins necessans: asso se Conseguiria fentse Vna Compania de alguns formants

Vn Capital anant Comprant llanas fabricantne draps; y perque asso tingues bon efecte y despedida en las robas consertar que nos tragues llana fora del Bisbat sino que sa Venessen dins dell y axi matex pus se porian fabricar de tota manera de robas que axi haguessen de Vestirse los habitans dela ques faria en dita Ciutat

Entenas que antigament molts Caualles negotiauan ab llanas sentne Venir de Aragoo y feyan Vns panyos finissims quels enuiauen en Italia pero encara que nos cattassen sino en la mateixa terra sen despedirian molts y donarian feyna a grandissima gent axi homens com donas pera filar la llana

Jambe se pot fer altre grangeria per donar ganantia al poble que seria ser moreras per las hortas y terras de Alegadiu y de Sacà, com ni ha hagudas en tervas sobre lo portal del Carme que de mon temps he Vist que si feya molta Seda hi hauia en la Ciutat retorsedor, tinto-rer y tixador sentne tafatans y altres Coses de Seda y tambe dauan ganantia a molta gent. Y Concloent lo Segon tractat anant la Payreria y la Seda entraria diner y ames de que molts ne Viurian porian ser ganantias y per Consequent agmentare de gent Jambe hi hauia moltas Vinyas per la montanya de Sant Miquel y auallans, que lo Roch esapte peratot y si feya molt bon Vi.

Sobre el Vuyte Assumpto se discorreran las auctoritat del Magistrat, ditxos:

y Sentencias politicas en orde del gouern delas Republicas

Seguintlas y Valersen

Dels tres Tribunals, ho Carrechs que el Princep Deu alos Pobles de Justitia, com seli Subjectan, Co es ofitials de militia per guarda de sas fronteras; altres de Justitia per que cada hu gose del que li toque; Sera Saltre Cuydar delas prouisions del poble y aquest lo qui mes obra y desempenya a Son Senor pus Continuament se tracta de quey haja lo neccessari per lo Sustento de la Vida humana

Aquest es lo Magistrat y es de tanta estima cuydar delas prouisions del poble que aduerti Sant Joan Chrisostomo dient que encara Jhesuchrist hauia fet molts miracles deuant del poble primer que fes el de Sinch pans y dos peixos en lo desert no tractaren de ferlo Rey, pero quant deren que Sustentat y Satisfet los pobres encontinent si donaren Sos Vots Judicant seria bo peva prendir

Si al Benefici ques fa al poble per Sant Sluch los anomena Deu Benauenturats y los promet de exclsarlos sobre tots los bens Segons Feno espropri ofici del Magistrat

Y enquant ala auctoritat se que Sos Princeps los fan asaber de Sos Casaments naixament defills y morts y comentan en los pobles, Sels lo Magistrat los assistix pogant-sels A Costat

Discurriranse en aquest assumpto alguns aduertiments, Sentencias y ditxos politinchs per lo bon Gouern delas Republicas y en particular de Gerona Segons la experientia te ensenyat

Dany de obrar sens premeditar

Sobre de aquest punt de obrar sens premeditar se han seguits grans inconuenients y naixen dels Concells que diuhen generals que tenan los pobles ahont cada hu Vota segons son dictamen y nos dona lloch a batres la materia com fan en las Juntas y ja be que a Gerona ni ha definas de tots los negocis que poden succehir aque de ordinari ho comet a ellas lo Concell

Seria molt millor antes de Juntar lo Concell tenir la Junta discorrint del que se ha de proposar y pera resolutio del que aparega mes Conuenient Juntar apres lo Concell dient sobre del que se ha de proposar: en la Junta ses pentillada esta materia y ha sentit seguias desta y desta manera y axi ho representan a N. S. a peraque delibere y sens dupte exirian mes assertats los negocis. En moltas Republicas se platica axi el passar en Vn Concell y seguir la mayor part dels Vots y no de Vna Junta. lo Rey don Sebastia de Portugal sobre la Jornada de Africa que la Junta ley Individua fou sa per dirio no seguirla

Jambe apar seria assertat que lo primer y segon Vot fos de totas las Juntas perque com Votana lo poques explicar lo que en ella se ha discorregut. Nota. en ningun temps se te mes necessitat de bonas resolutions que quant Vn poble esta mes atraballat de queu estiga Gerona per raho dela guerra y ser frontera se veu sparament

Gloria es patir per la Patria

Deuse considerar que al patir per la Patria el disfauor es

fauor el parill es Seguretat, el robo es riquesa, el desterro es gloria, el perdre es guanyar la persecutio es Corona, el morir es Viurer, perque noy ha mort tant gloriosa com morir el home per defensa de sa Patria

Grans foren las que feren los que Romans en fauor de sa Republica tot lo temps que al Senat la gouerna sens ambitio y axi la hauian posada a tanta grandesa Tenian Vn latrero en la porta del Concistori que deya: Los qui entraren en ell deixen lo amor propri y Vestense del public que assertat seria que entre los Catholichs se posas altre latrero que digues: los qui entraren en lo Concell determinen los negocis a honrra de Deu y al be public

Auisos

Vajan molt aduertits los del Concell a no ferse Exemplars que puguen ser danyosos al Comu que no falta quils apoya quant los conue ils desoterran de molts anys com ses Vist

En temps passat hi ha hagut contentions entre los dos Comuns Ciutat y Capitol dela Seu de molt gasto y disgustos pero ara estan ben ajustats y Vnits

y quant succeys algun nou cas tractaro de be abe per medi de comissaris ho per algunas persones de autoritat antes de venir a rompiment

Los grans Ingenis Sino son modestos y dociles son perigrosos ala Republica, per que superbos y pagats de si

despreccian los ordens y tot los pareix, ques deu gouernar segons los dictamens

Com sera feliz la Republica

Aquella sera gloriosa Republica y afortunat el Senyor de ella ha hont hi haura Juuentut per los treballs y ansianitat per los Concells y sobre tot si hi ha molta diciplina per los mocos y pocha Cubditia en los Vells

No admet gent Insolent

Per las Inquietuts que y hague en Napols a occasio dela Sententia que feu lo Virrey don Pedro de Toledo ab tres Jouens nobles alcaren el desterro alos foragits homicidas y facinerosos y estos essent en Napols tingueren mes Vll en Robar y saquejar las casas del matexos napolitans que Venjar las Injurias dela Ciutat conceloent que no es bon medi per la Republica valerse de gent Insolent quant se troba oprimida sino de persones graues y de auctoritat peraque se Interponga a comodarho

Si la Republica no te forsas es millor fer qualseuol partit

Si la Republica no te forsas para defensarse es millor fer qualseuol honest partit com ho ensenya nostre Redemptor Jhesuchrist que perdres del tot com ha contengut a la Insigne Ciutat de Jherusalem y a moltes altres Ciutats que Conaixent sas pochas forsas temerariament se perderen

Sobre el Noue Assumpto se tracta de l Hospital de Misericordia y Concordia Spiritual

Com Gerona haja Vingut tant a menos de gent per tantas Casas que se li son derribadas y per tornarse poblar se hande ser car tots expedients y entre altres se ha de tornar lo Hospital de Misericordia que se experimenta quant ay era lo fruyt que feya, axi ab los pobres Vells, Sieguos, mancos, en estar ab mes Comoditat que hauer de anar Captant y axi matex ab los minyons y minyonas en ensenyarlos de Virtut y feynas Yaxi se ha de aplicarhi alguna Renda Certa ademes de l que guanyaran ab las feynas

Ara se diga que si ajustas Vna Concordia Spiritual que seria desta manera formantse Vn gran Capital y per cix medi tornar la Tayrania en Benefici del dit hospital seria lo expedient: que qualsevol fos Eclesiastich o Secular de dins o fora dela Ciutat que volgues de Vna Vegada fer almoyna de Sinquanta sliures no se li demanaria cosa mes ni anirian ases Casas y esta persona quant mors los Administradors emplearian per Sufragis de sas animas Vint sliures fentlos dir Cent missas y ademes farian tocar Vna Campaneta per la Ciutat dient los administradors de la Misericordia pregan atots que per tres dies apliquen la Satisfacio de sos merits per la Anima de. t.

Be sa de pensar que tant per lo que moltas persones axi Eclesiastichs com Seculars donan Cada Semmana Certa Cantitat als pobres de la porta los seria mes Comoditat y major

merit donar de Una Vegada las Sinquanta sliures y
gozar de tant be com serian las Cent missas y los merits de
tres dies de tantas persones y asso seria cert se cumpliria
lo que auegadas nou fan los hereus Lepodrian los tals con-
fiar dela misericordia de nostre Senor per la bona obra hau-
rian feta los trauria preso del purgatori. Y hauent dins ciutat
y fora della tantas persones que podrian ser cixa almoyna
hi entrerian milanas de sliuras y de aqui ser Un Capital
per ser panjos y las demes cosas que hi poques hauer ganantia
aprofit de dita Misericordia

Asso Corra ques per la Ciutat entota la dispositio
anomenant axi los Administradors com en lo demes poran
en pratica

Sobre el Dese Assumpto se tracta sobre Mont de Pietat

Aquest Mon de Pietat se podria disposar en esta forma
senyalarse Vuyt persones ab nom de Vehedors y repartirse la
Ciutat ab quatre quartos o barris. lo Primer tot lo merca-
dal, lo Segon del Portal del Carme fins a Sant Martin ti-
rant per alt y per bàix fins al General compranent lo Carrer
dels Abauradors, lo Tercer fins als quatre Cantons delas Ba-
llestanas compranent la forca fins al portal desobra portas
lo quart las Ballestarias fins lo hospital de Sant Llatzer

Y acada quarto sels assenyalassen dos Vehedors que se
empleassen en estos actes de Charitat y politica

Lo primer que en saber se mouen discordias entre parents o Vehins les Vagen acomodant fins tenirlos reconciliats

En segon que en hauenthi algun malalt menesteros si procuren ab lo Barri lo Sustento perque no patesca y si es molt pobre fer sie aportat al hospital

En terser en cas moris ferli Vna aplega ho acapta per lo Barri y des ques replagaria ques agassen deutes sent en poca cantitat sils tenia o, Se lin fessan dir missas y axi tant per los pobres com per altres morts que tots los habitants del Barri si donassen per sinch dies la Satisfacio de sos ments pera Sufragis dela anima

En quart que tots los qui tindran minyons asos Carrers sien Pares, Mares, o, altres en tenir deu anys los hayen de manifestar als Vehedors de sos quartos y ells Seriurels en sos Libres ques era Saber en quels Volan aplicar, si alletras per Ecclesiastichs o, facultats o, a oficis mecanichs y per ala Inclinatio o, electio de estat que endrian fossen afauorits y ajudats dels dits Vehedors fins tenirlos acomodats demanera que los Pares o, parents tinguessen en ells tot arrimo y fauor ques era Impedir ques criassen ociosos

Aqueixa ordenanca y politica Seruaren los Romans per hont criauan la Juuentut ben disciplinada y ab tanta modestia y compustura que ados fills de Caton lo Censorino y Scipas Sols perque lo hu prengue Vna pocha de fruyta de Vn hort y lo altre romgue Vn canter a Vna moca foren desterrats de Roma no obstant que los Pares eran Senadors.

En Sinch tambe que tinguessen escrits los Vehedors tots los fadrins y Viudos y aximateix las Viudes y donsellas afi y efecte que en hauenthi las feynas ab que poguessen guanyarhi lo Sustento que son las que se aniran dient Sefessan molts Casaments y noy ha medi mes eficas peraque las donsellas y Viudas Jouens Visean honestas que saber hi ha qui cuyde de consSolarles y en asso haurian de procurar los Vehedors tot son conato y esforç encara que de Jonollons sabessan demanar lo que seria necessari pera dotarlas si fossen molts y obras

Aximateix fossen empavadas las Casadas per los Vehedors perque tinguessen la assistentia de los marits necessaria per tenirlas obligadas a Conseruarse honestas

En algun temps se hauia fet lo Compte que cada any se exia dela Ciutat Setanta milia Sliures de tres coses la primera ab Vi, la Segona, ab Sedas, tafetans y altres y la tersera ab draps exas de Sedas sent moreras, y tornantse la Parayraria se podria Conseguir, no las Vinyas per occasio dels fortins que los Soldats noy deixavian madurar ni los amos aprofitarsen pero Si la dels draps y Sedas

Sobre el Onse Assumpto com se podra guardar la Ciutat del dany poria rebrer de los Rius

Ja resta assentat los estragos que feu Onyar ab los demes Rius a Vint y quatre de Setembre mil Sis Cents Setanta

nou y si cer fos vingut ores comenlo any mil sis cents deset y rompe las baranas del pont major fore ettada cota sestimota y axi sino haques romput cer lo mercadal y portal del Angell perques veu que lo alueo que te onyar des del mercadal ala placa delas colis es estret

Dos aduertiments se poden dar sa hu que la ciutat no concentia licentia en las cases que afrontan al riu que si fassan anuants sino paret que ouga resistir al aygua

La altre es que si cer se giras cnues sant Agustí enbutiria onyar que ab ocha plupa sen entraria en la ciutat: la causa de hauerhi ayguats en gerona es estat la rescloza y rescloro dels molins nous que antes noy fossen lo que es ara padraguet deter eran hts prats quen deyan al pardo ab molts albres y vn sloch ques deya paret rusi que era dela mense episcopal y antes dela rescloza anaua fondo lo riu y perso se conseruaua lo prado y la aygua no entraua enla ciutat ni onyar se ambutia pero feta la rescloza y rescloro de pedra tant forta que may se romper anant fent alcar el alueo y axi no te lafondaria que antes y com la aygua troba resistentia se va embutint

Y quant se temes que onyar y ter odent molt d anyar las cases com es lais que afrontan als rius com ses experimentat ab aquest ayguat de vint y quatre de setembre mil sis cents setanta vuyt, lo medi mes segur seria desfer lo rescloro y part dela rescloza de dits molins nous que com no trobana resistentia anina mes fonda la ayqua

ỹ com ara sia tant fortificada la resclosa Real bastarian conseruarse los molins de alt ỹ baix del mercadal

Sobre el Dotse Assumpto se tracta per la Defensa de Gerona

Pero encas comensas la Guerra ffranca per estas fronteras rompentse las Paus (lo que Deu no Vulla) hauria la Ciutat fer las diligentias ỹ preuentions seguents

En Primer lloch representar a sa Mag.t de quant importantia seria la conseruacio de Gerona axi per la Prouincia de Cathalunya, Arago ỹ dela matexa Monarchia perque si ffranca sera poderaua lo mateix faria dela marina ỹ montanya com ho tenia antas delas Paus de 1600 abque Smidas las forsas de Rosello ỹ lo Empurda farian cada any Vn orde de Caualleria que Correrian enlo Estiu tot lo restant de Cathalunya ỹ part de Arago comportant los llochs la Campana com ho feya ara al Empurda ỹ com delas Compositions pagan los Soldats ne tenian tots los que Volian, abque haurià Espana de tenir sempre Vn grandissim numero de Caualleria per oposarseli enlo restant de Cathalunya ỹ Arago abque lo pais los hauria de sustentar si Espanya nols pagaua que li Causarian tants danys Casi com los Enemichs ỹ si lo Rey los pagas quin gasto tan excessiu tindria continuat

Y com sia mes facil ỹ menos Costos prouehir Vna plaça de

tot lo necessari que despres hauer lade socorrer si esta assitiada
si las paus se rompian (lo que Deu no Vulla) se hauria de
reuenir ab las cosas seguents: Atenent que françá ha Intenta-
da la guerra per flandes y a Puigcerda a força de Batania y
arriscar gent que com es Barunya Suissos y altres nacions no
repara en perdre gent pus diuhen los ne falta mes de malaltias
y fugirse que non perden ab los assalts y axi Lerona Vehent
lo que tarda Espana en fer sentas com ha de Venir la gent de
Alluny y la dificultat apres del socorro podria Lerona Suplicar
al Rey que axi com ha gastat en las monitions que y te ensos
magatzems milio de Ducats homes, que tingues en la taula
de la dita Ciutat Cent mil Ducats de retent perque en
temer no Intentas enuedirla se poques alcar gent del mateix
ahis ab tota promptitut y prouisions per assegurar que ni
per falta de gent ni de Murer la poques rendir com se Deu
ab lo Siti del any 1653.. ques defensa la Dreixa per ha-
uerhi dintre Lona guarnitio considerant ab la promptitut
que te fet françá lo Dereit

Continuant ab la defensa se hauria de tenir pre-
uingut dela Prouchedoria per lo ques dira 1600. Sachs 40.
Cayrats de 20. cams y 800 Saus de dos puntas de palm
y mitg 200 Barras de ferro de 20 cams de alsada com
las delas Capellas 12 Baringas molt grossas que tingan molta
ayqua

Tingudas eixas Prouisions de retent que costarian fora dels
Sachs, poluora y Balas que saute tot la prouchedoria 1000 tt

En Sabent fa gros y trau artilleria lo Enemich Jas pot temer Gerona de Siti Veure Si hauria forma per rompre Sos Camins fent fossos llantzanthi albres per embarassar los passos Impedint la artilleria

Lo que Se ha de fer fora la Ciutat.

1 Primerament Seuar Las ayoua molas dels molins nous y entrarlas dintre perque lo enemich noy fes farinas

2 Segonament que com la Montanya des de Barufa als Caputins Sie esteril de ayoua Veure Se Impedis no vejassen Las fonts quey ha fora o tapantlas

3 Tercerament que com hauvian de puyar la ayoua de ter o Vnyar al fortins per beurer las persones hi hauna de esser ab gran Comboy anantlos Impedint sogas com millor Se poguen

4 Quartament encas Se haguessen de desemparar los fortins Seuar la ayoua delas Sisternas tenint Sacas de Sanabon oliadas per corrompre La ayoua

Repartiment de la Guarnitio en los Puestos

Com Las Murallas Sian molt altas no estan Subgectes a Escaladas que noy hagues primer bretxa y axi pedan los Soldats reposar las nits Dasta Sian Las Sentinellas per las Torras

Puestos

Des de las falsas al Portal de Sant Pere ques lo mes flach y perillos poran hi Vn Tertio de Sinc Sents homens Del Portal de Sant Christofol torra Liuonella fins a Sant

Domingo Dos Cents homens ab dos Companiàs, De Sant Domingo al Portal nou Cent homens, Del dit ala Merse fins ala Torra del Carme Cent Sinquanta homens, De Sant francisco a Sant Agustí Tres Cents homens los Retents foran ala plaça de Sant Pere, ala plaça dels Sadoners de la Seu ala plaça den Sala y ala plaça de Almerchada

Com se ha de defensar Una Bretxa de Dos Cents Pans

Fesses lo Compte del Terreno quey hauna des dela Muralla alas Casas se podàr fer las defensas Seguents

Digas que des de Sant francisco a Sant Agustí es lo terreno per las ortas baltant fins alas Casas de Sexanta palms aximateix dela torra Gironellà fins alla merse per los orts tambe y des dela merse Valentse dels orts que afrontan ala muralla fins all Portall del Carme y Sinoy foran Valentse delas Casas quey son per trinxera. delas falsas al portal de Sant Pere noy son del tot evo Veure loques puga fer

En tenint temor del Siti se haurian de fer moltas faxinas que lo Enemich sleua la ayqua del Rech Monar y los molins de Sanch fan poca Ria y entrar molta faxina y fins axi per Coure pa comperlo que ara se diva

En apuntantse la muralla sia ab artilleria o fornillo se hauria de deixar depart de dins Setse palms de Terreno per Sustentar la terra y pedras ne Caurian

Tras de asso se hauria de fer Un fosso de Setse palms de ampla y Setse de fondo y dos Cents de March posanthi alsol Dos Centas Ollas plenas de pluova y desobre

saxina y llenya dels dins que haurian entretat de xanelles
forat per posarhi foch quant lo Enemich Intentas entrar
y dels trauessos anarhi Passant llenya perque duras lo foch
que seria medi perno posarhi entrar que caurian cremats
dins lo fosso

2 Eixa seria la primera defensa y encas guanyassen
lo fosso tenir lacasadas las quatre renglas de cayrats ab
los Caus perque la Caualleria noy pogues entrar aduertint
que haunian de estar Units y trauats ab Caragols que po-
guessen aportar de Una part y altre

3. La tercera defensa seria posar Sachs plens de terra, o, pe-
dras hu deuant altre que fassian cent dins de graxa y fruyt
de alsada quen farian Setze abque ni entrarian mil y Sis-
cents aduertint que per que nols pugan moure estiguessen tra-
uats Uns ab altres ab ganxos o, Cadenas de ferro y desobre dells
Unas pots de Roura ho Cayrats ben apretats tambe ab Cadenas
perque ab las espasas nols rompessen Inbuydassen la terra

4 Defensa tras dels Sachs se posen las Dos Centas barras
de ferro questinguen encaxadas ab Cayrats ques pogessen
aportar de Una part a altre y en los Trauessos avchabusses
ab las Caringas ab aygua Bullenta tirar als Ulls
dels Caualls

Muralla

Terreno 16 palms.

1 Fossa 16 palms ampla 16. de fondo y 200 de llarch

2 las 4 renglas de Cayras ab claus. 12. palms

3. las dos renglas de sachs teninit 16 de alt y lo de gruxa son 1600. per 200 palms. 12 pams. gruxa

4 200. Carras de ferro 16 pams de alt.

Archabussers.

Notas que las demes placas que sehan de rendir, Coes ho. per falta de Monitions. ho de Murcs, per fam, o falta de gent per no poder ser sortidas, o, per falta de fortifications que no son fortas per defensar una brecxa las trinxeras de terra y faxina y aximateix rastillos de fusta facilment se romp la fusta ab destralls y los fortins de terra ab canxos que es desfa

Pero estas quatre que se mencionan serian tant fortas com se deixa considerar

Rubricas dels Contenguts en los Mesos del any mil sis cents trenta sis

Janer

Ja exonerno de dret ... Fol.

Ara torna la Audiencia a Barcelona ... Fo.

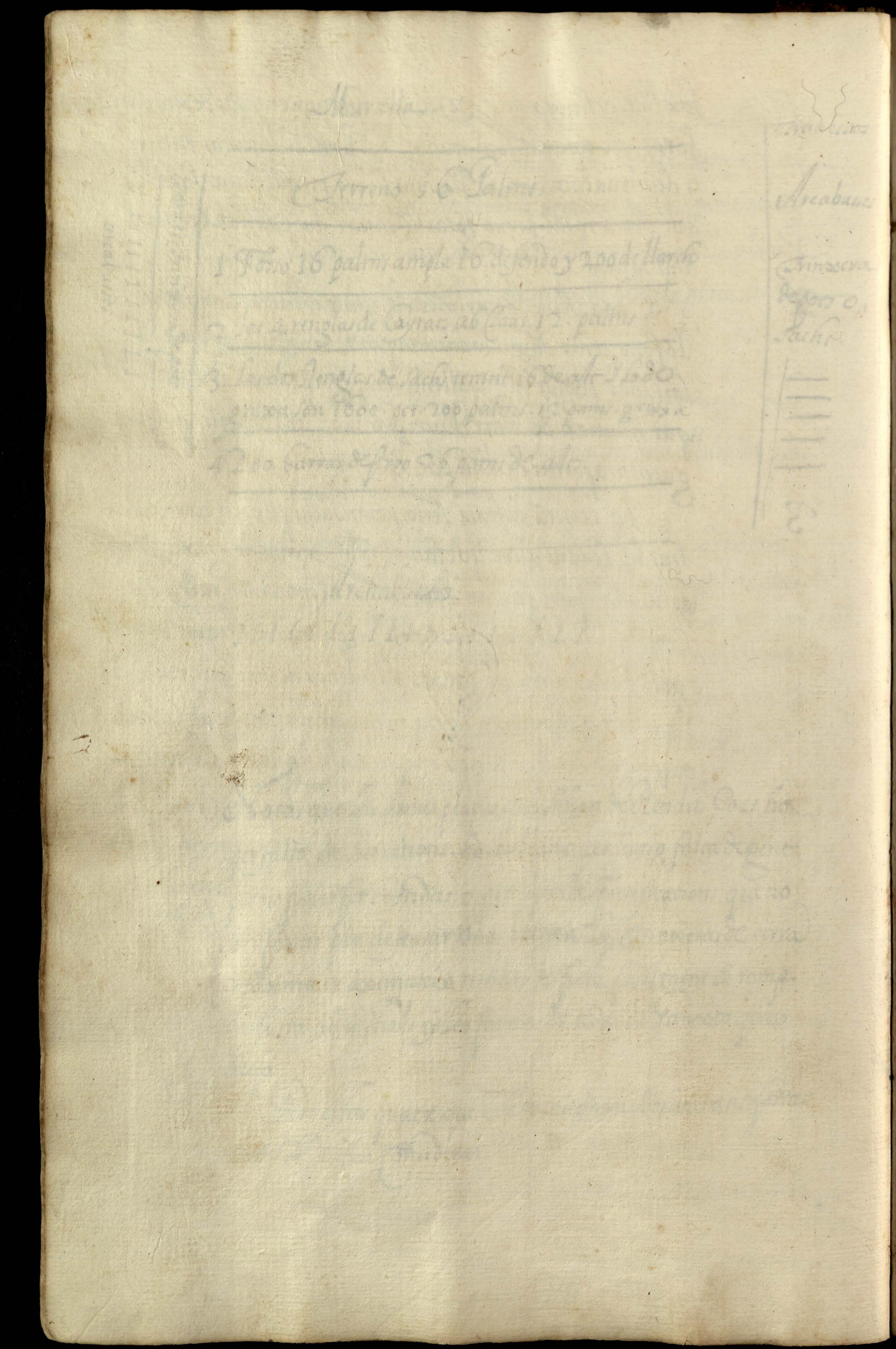
Mars

Se obri lo Hospital de la Misericordia ... Fo.

Se feu una acapta per tota Cathe ... Fo.

Maig

Prenen Mt. Regenta Don de Vilap ... Fo.

Rubrica delas Coras, Contenguudas en los Meses del any mil sis cents trenta y set

Janer

La extractio de Jurats ____ Fol. ____ 1
Se torna la Audientia a Barcelona ____ Fo. ____ 1

Mars

Se obri lo hospital dela Misericordia ____ Fo. 1
Se feu Una acapta per tota Ciutat ____ Fo. 1

Maig

Presenta Mr. Magarola ordens del Virrey ____ Fo. 1
Se aporta lo Cap de Sant grato a la Capella de Casa la Ciutat ____ Fo. 2
Se obrí la Capella his digueren Completas ____ Fo 2
Se crema Una Inuensio de foch ____ Fo 2

Juny

Se aportà ab Professo a la Seu la Deliquia ____ Fo. 3
Lo Senor Bisbe digue missa de Pontifical ____ Fo. 3
enuià lo Capitol las gratias a la Ciutat ____ Fo. 3
Depart de las Cauallinas Se feu Embaixada ____ Fo. 3
Se aporta lo SSmo Sagrament a la Iglesia noua Fo. 4

Juliol

Se publica lo Vsatge Princeps namque ____ Fo. 4
Se ferma dupte per los Diputats ____ Fo. 4
Mori Jaume Segell Jurat menor ____ Fo. 4

Se demanaren a la Ciutat Vint treballadors — Fo. 4

Agost

Se arbola la Bandera — Fo. 5
La Botiga gira per gasto de la Compania — Fo. 5
Se declara no tenir loc de fermarse lo degte — Fo. 5
Arriba lo Virrey en Gerona — Fo. 5
Anà lo Vcouer a Serpina a blos treballadors — Fo 5
Los Iurats feren Visita al Virrey — Fo. 5
lo Virrey enuia asercar als Iurats — Fo. 5
Demana ab Inpaper fes Vna Compania — Fo 5
Los Dr Maso y Anglasell Informaren — Fo 6
Se Comete a la Iunta de Guerra — Fo 6
Se resolgue fer la Compania — Fo 6
Pactes ab ques feu la Compania — Fo 6
Se confirma lo Capita, Alferes y Sargento — Fo. 6
Concedi lo Virrey Priuilegi per mat lleuar — Fo. 6
Se licentia de fer Pont als frares de S. Agusti — Fo. 7
Se donaren ajuda de Costa als Cabos — Fo. 8
Se arbola la Bandera — Fo. 8
La Botiga gira per gastos de la Compania — Fo. 8
Se Comensa abatrer Seuata — Fo. 8
Se donaren dos lliures de entrada als Soldats — Fo.
Se assenyala Sou als Soldats — Fo. 9
Feya cada mes la Compania de gasto — Fo. 9

Satembre

Digue apunt la Compania — Fo. 9
Se feu Embaixada al Senor Bisbe — Fo. 9
Digue missa y benchi la Bandera — Fo. 9

Parti la Compania per Rossello ____ Fo 9
lo Alferes firma apoca de la Bandera ____ Fo 9
Se lleua acte en lo Bolo de serhi la Compania ____ Fo 9
Arriba al Exercit del Rey nostre Señor ____ Fo 9
lo Virrey responque estimant lo Seruey ____ Fo 9
los francesos Rompeuan las Trinxeras ____ Fo 9
Lo Virrey auisa de la rota ____ Fo 9
Se declara en la Cort Somatent General ____ Fo 9

Octubre

Seriogue lo Virrey Se reses la Compania ____ Fo 9
Se fes tambe anominatio de Capita & Alferes ____ Fo 10
la Junta de Guerra los anomena ____ Fo 10
Se Resolgue Se fessan talls per las Casas ____ Fo 10
Se regonagueren las armas de les particulars ____ Fo 10
Passaren tres companias de Barcelona ____ Fo 10
Don Galceran de Cartella auisa estaua pres ____ Fo 10
Licentia lo Virrey la Compania ____ Fo 10
Se desgregaren los Soldats ____ Fo 10
lo Sargento & Soldats tornaren de Leripa ____ Fo 11
Figueras Castello & olot feren Companias ____ Fo 11
Seriogue lo Virrey estiques apunt la Compania ____ Fo 11

Noembre

Seferen Crides que los francesos entregassen las armas ____ Fo 11
Auisa lo Virrey hi hauia gent Sellada a la frontera ____ Fo 11

Desembre

Se passaren a Recaudador los Comptes ____ Fo 11
Arriba lo Virrey a Gerona y los Jurats feren Visita ____ Fo. 12

1638

Segaga lo Rescat de don Galceran de Cartella — Fo 13
Se demana per las fortifications — Fo 13
Se demana los Cent homens ala Ciutat — Fo 14
Carta del Rey y Virrey ala Ciutat — Fo 14
Succes de fuente Rabia — Fo 15
Contencio en la Deputacio — Fo 15
Cridas per los feudatans — Fo 16
Carta del Rey se tornas ser la Compania — Fo 16
Sentencia en fauor dels Juristas y metges — Fo 16

1639

Forma de Insicular Juristas y Metges — Fo 17
Manament a Barcelona per fortifications — Fo 17
Declaratio Contra los feudatans — Fo 17
Que edeixas la Ciutat al Rey — Fo 17
Executio per los fogatges — Fo 18
Succesos dela Guerra de Cathalunya — Fo 18
Auis del Exercit frances — Fo 18
La Ciutat feu Companias — Fo 18
Barcelona feu Sleua de gent — Fo 19
La entrada y numero del Exercit frances — Fo 19
Posa Siti a Talsas — Fo 19
Barcelona y Deputatio feu Sleua — Fo 19
Se feu Vna Compania de Studiants — Fo 19
Numero dels Catalans — Fo 19
Rendiren los francesos a Talsas — Fo 19
Arriba lo Virrey en Perpinya y se encontraren los dos Exercits — Fo 19

Se guanya Ribas Altas ... Fo. 20

Se guanya Las Crinxeras y poran Siti a Salsas Fo. 20

Voloue Socorrer La plaça y perde de Sas armas Fo 20

Pactaren de Rendirse y enuia Gerona gent ... Fo 20

Morren lo Capità y Alferes y Sen feu de nou ... Fo 20

Deputat y Conceller al Camp y Se alca Somatent Fo

Malaltias y morts en Lo Siti de Salsas ... Fo 21

1640

Se Recupera Salsas y torna la Compania de Ciutat ... Fo 22

Visità al Virrey y Conceller de Barcelona ... Fo 22

Crema dela Iglesia de Pedarenas y Santa Coloma ... Fo 23

La Ciutat Se posa en armas y los pagesos contra los Soldats ... Fo 23

Se retiran ala Marina his poran guardas ... Fo 24

Fa la Ciutat nou Capitans y acudiren forasters ... Fo 24

Traqueren al Deputat de la preso ... Fo 25

Soldats als Conuents y los forasters los perseguian Fo. 25

Mataren tres Capitans y tres Criats dels Jutges ... Fo 25

Lo Gouernador Se retira ala Seu ab los Jutges ... Fo. 26

Los fadrins dels Menestrals alsan Compania Fo 26

Sen anaren los Jutges y Gouernador ... Fo 26

Crema dela Iglesia de Montiro y Se fan guardas Fo 26

Mort del Virrey y moti en Barcelona ... Fo 27

Mata Vn Cap de Guayta ala Gerso ... Fo. 27

Se retiran las monyas des Para y Sant Daniel ——— Fo. 27
Dangs dels Soldats en Perpina ——— Fo 28
Aguit de Segadors y mataren tres Soldats ——— Fo. 28
Compte de Santa Coloma Virrey ——— Fo 28
Joan de Arce y Leonardo molas Excomun- ——— Fo. 29
Visitas feu la Ciutat his lleua la guarda ——— Fo 29
Deliberatio de Barcelona y Diputatio ser-
oent ——— Fo 30
Mataren lo Conceller en cap de Vich ——— Fo. 30
Demana la Ciutat per fortificarse ——— Fo. 30
Se dona gent als ofitials y arriban artilleias ——— Fo. 31
Mori lo Virrey y Crema del portal des Pera ——— Fo. 31
Agravis rebuts dels Segadors y moti de Tortosa ——— Fo. 31
Sen tornan los Diputats y Concellers ——— Fo. 32
Se fortifican las Terras y lo Bisbe de Barcelona
Virrey ——— Fo. 32
Desembarcan Nepolitans hi hague Brassos Ge-
nerals ——— Fo. 32
Vinque lo Diputat militar ——— Fo. 32
Enuia Gerona y la Vegania gent al Portus ——— Fo. 32
Barcelona enuia Caualleria y Infanteria ——— Fo. 33
Los Impedits compareguieren ab Procura ——— Fo. 33
Se anomenan Cabos y Va lo Diputat a figueras Fo. 33
Lo Deputat y concell enues Tortosa ——— Fo. 33
Se fortifica Leyda his retiran los Soldats de Illa Fo. 33
Sagrament y homenatge als Diputats ——— Fol 34

Presa la Duquessa de Cardona y fills ____ Fo. 34
Falls his traquerem a sorts las Compañias ____ Fo. 35
Se enuian Nenes en França ____ Fo. 35
lo Marques de les Velas Virrey y Tortosa Li-
dona entrada ____ Fo. 35
Entra lo Marques a Cambrils ab crueltats ____ Fo. 35
Entra en Tarragona ____ Fo. 35
Enuia lo Rey de franca Socorro ____ Fo 35
Fou elegit Compte de ~~Santa Colonia~~ Barcelona y las Capitu-
lations ____ Fo. 36
lo Vot y sas garaulas ____ Fo. 36

1641

Nuestra Monyuhics y Victoria als Catalans Fo.
Portugal alça Rey lo Duch de Bergança ____ Fo. 38
Sua nostra Sra del Noure y lo Cero feu guarda ____ Fo. 39
Solempnitats dels Vots y professo deuota possitat Fo. 40
Peregrinatje a nostra Senora del Noure y las
personas ____ Fo. 41
Torna Suar y arribaren los Pelagrins al Noure Fo. 41
Visuras la Imatge y tornan los Palagrins ____ Fo. 41
Passa lo Mossur de la Mota y nou Deputat Eccleci-
astich ____ Fo. 42
Torna lo Jurat y passa a Gerson de França ____ Fo. 43
Se anomenan ofitials y presa feu lo frances ____ Fo. 43
Parti lo Deputat al Camp his retiran los Caste-
llans ____ Fo. 43
Se Citia a la llarga a Tarragona ____ Fo. 43

Pactas ab lo Rey de França ——— Fo. 44
Constitutio dela observansa ——— Fo. 49
Combat de tres Vaxells ab Sete Galeras ——— Fo. 53
Socorran ab provisions las Galeras alas Placas — Fo. 53
Carta del Princep Conde y resposta dela Ciutat Fo. 53
Arbitres dela Ciutat en fer moneda ——— Fo. 53
Resolutio dels Brassos en ques fassa Sⁿ Batallo — Fo. 54
forma de allistarse al Batallo ——— Fo. 55
gastos del Batallo die mes y any ——— Fo. 58
lo Exercit frances en Rosello y numero dels Castellans ——— Fo. 61
Jubileu de tres mesos y en quantra en Roras — Fo.
Auis per gent en Castello y Nota als Castellans — Fo.
De deu en deu Casas fan Sⁿ Soldat a Barna — Fo. 63
Enuia à Cartillat y Intenta Socorrer Bar Tarragona ——— Fo. 62
Se feu altre Compania y los particular la pagan Fo.
lo Capitol fa gent y partix altre Compania — Fo.
or de ques fa la primera y honras — Fo.
Que feu lo Rey de Portugal al Embaixador — Fo. 64
Se Rendi Elna y trauhen donas de Tarragona — Fo 64
Van mes francesos a Tarragona y lo Duch — Fo.
De Fornandina la Intenta Socorrer ——— Fo. 65
Encontra ab los Vaxells y la Negania fa gent — Fo.
Se feu aniuersari y extractio de Diputats — Fo. 66
Actio de Don Juan de Copons his socorre que Tarragona y la armada francesa ana a franca — Fo.
Enuia Gerona Socorro a S.t Feliu de Guixols — Fo. 67

La Companiá de Jeronym de Real anà a Castello.
hin: Isque Cauallenà a ser frente ____ Fo. 68
La Vecoanà enuia mes gent y sen torna la Arma-
da de Moras ____ Fo.
Bon Succes de Ribas altas y presa de Contrains ____ Fo.
Embaixada al Rey Christianissim ____ Fo. 69
Torná. Juntar Brassos y torna la Segona Com-
panyia ____ Fo. 69
Dona raho lo Rey no poc Venir tant ____ Fo. 69
Carta del Bras militar al Rey de Franca ____ Fo. 69
Castic de Una dona en Sleyda ____ Fo. 69
Se dona Cortel y lo Rey Catholich elegi Virrey en. 70
la Campana de Tarragona ____ Fo.
Victoria de nostres his Va arrebrer a Argenson ____ Fo. 71
La armada Contranà a Moras y los de Castello.
renoueren Soldats de Moras ____ Fo. 71
Diputatio Barcelona y Jerona fa Embaixada
al Rey ____ Fo. 71
Desembarcan los Castellans gent a Cobliure ____ Fo.
Tornan los Embaixadors de Madrid his fan Si-
sens ____ Fo. 72
Enuiàs gent al Camp y passa Argenson ab renes Fo.
Mort del Infant Cardenal y lo ohidor Va a Rosello Fo. 72
Demana gent a Jerona y ab pactes seli promete Fo.
lo Compte de Agular sobre Constanti: y escara-
mussa Cerca de Arqeles y enuià Barna gent ____ Fo. 72
Enuià Jerona Monitions al ohidor y Isqueren
Soldats de Perpina per Junt anze ab altres ____ Fo. 73

Lo Marques de Bressa Virrey se alca Somatent Fo. 74

1642

Comensa Gerona tenir gent en Campana Fo. 74
Gasto delas Companias, se rendi Argeles Fo. 74
Juvament del Rey Christianissim Fo. 74
Perdua de Vuyt Galeras y Serpina Soccorregut Fo. 76
Torna lo ohidor Militar y Argenson Fo. 76
La Compania de Raset se agrega ala primera Fo. 76
Preganas y Socorregue Torracussa a Serpina Fo. 77
Se rendi Jonatim de Oria y passa lo Virrey Fo. 77
Exequtio del Batallo y tall de Gerona Fo. 77
Se Rendi Constanti y Seguanya Argeles Fo. 77
Se Sitia Coplliure y no fassan moneda sens Priui-
legi Fo. 78
Se aporta lo Retaula al Roura de nostra Sa Fo. 78
Gerona enuia monitions a Hostalrrich y te dos
llochs a Monpaller y fa Sieua degent Fo.
Intentan Soccorrer a Coplliure Fo.
Guanyali aldeuant Mr. La Mota Fo. 78
Don Joseph Margarit marxa enuers los Caste-
llans Fo. 79
Nos moqueven de Ampuchto y foren Rendits Fo
Numero dels Preso lo General Rompe la espa-
sa Fo 80
Lo Senor dela Mota Marisal de França his fan
festas Fo.
Passa per Gerona Don Pedro de Aragon Fo. 81
Passan altres Soldats y Guanyas Coplliure Fo.

Embaixada al Rey Depart de la Diputatio — Fo. 81
Entra lo Rey a Rosello y tinguè Victoria lo de la Mota — Fo. 81
Embaixadors de Barcelona al Rey y va lo Virrey — Fo.
Enuia Gerona Embaixadors al Rey tenan Audiencia — Fo. 82
Carta del Rey a la Ciutat de Gerona — Fo. 82
Lo Concell Va assistir al Rey y la armada a Barna — Fo.
Embarcada: y Sen torna lo Rey a França — Fo. 83
Carta del Rey his prengue Monso — Fo. 84
Palean las armadas his prenan Vaxells — Fo. 85
Pactan de Rendir Perpina y fa Gerona lleua — Fo. 86
Feren gent Voluntaris y Se entrega Perpina — Fo. 86
Desembarca la gent a Roras Salsas Se rendeix — Fo.
La Plora perduda y Victoria de nostre Exercit — Fo. 86
Prossehiment que no Sen Vaya lo Senor Bisbe — Fo.
Sen Va dit Senor Bisbe — Fo. 89
Lo Senor de la Mota Virrey Mort del Cardenal — Fo. 94
Carta del Rey y del Cardenal Masarin — Fo. 94

1643

Juramènt al Rey de França y Saforma — Fo. 96
Acusan Contumatia y Se admet Procura — Fo. 97
Lo Senor Bisbe Se embarca y Se obri lo Banch — Fo. 97
Victoria en Miraüet entre Castell lleo — Fo. 98
Recuperas tot Lo Castell de Almenar — Fo. 98
Mort del Rey de França y Sa declaratio — Fo. 99
Se Jura per Virrey his reben Cartas del Rey — Fo. 103
Se parteix lo Regent y passa Argenson — Fo.

Sa Armada a Barna his prenen quatre Naxells Fo.

1644

Benedicció General y se Intenta prendre Cadaques Fo. 116
Cobran Monso y entra lo Gouernador de Cathaluna Fo.
Altre Benedicció y Vinque Sos de la Marca Fo. 116
Se prohibeixan Alobas Sleyda assitiada Fo. 116
Capitol y Ciutat fan Sleuas his parteixen Fo.
Sepora Siti a Palau his Socorreque Fo.
Tornas Sitiar Palau his Rendeix Fo.
Mort del Papa noua Electio, rendeix Sleyda Fo. 119
Temporal y Siti de Tarragona y se alça Fo.
Balaguer Rendit mort de la Reyna de Espana Fo. 119
Sen torna enfança lo Mariscal de la Mota Fo. 120

1645

Refrega de Soldats y arriba lo Compte de Harcourt Fo. 120
Siti a Mojas hi va lo Virrey grans Vents y aiguas Fo. 130
Edictes y torna lo Regent: Breixo a Mojas Fo 131
Se Rendeix Mojas y se Embarcan los Castellans Fo.
Sepora foch a la Peluora y se Rendeix lo Castellet Fo.
Se fan festas y passa lo Compte de Plasis Fo. 131
Victoria de Virrey y passa lo Canceller Fo.

1646

Lo Gouernador Juratz a la Seu y Predicadors Fo.
Arriba la Virreyna y Sa entrada y Carta de Virrey Fo. 132
Prenan al Diputat Ecclesiastich y Siti a Sleyda Fo. 134
Arriban a Gerona dos Galls del Virrey Fo. 134

Professo per pluja his demana gent his fa Sleua — Fo. 134
Sen demana mes q̃ se parti altre Compania — Fo. 134
Socorro a Sleyda q̃ se axeca lo Camp — Fo. 136
Tornan las Companias his fan Cridas ꝯ Sisens — Fo. 136

1647

Lo Princep Conde Virrey q̃ sen torna altre — Fo. 137
Passa la Comptessa, q̃ nos dona lo Valor dels Sisens — Fo. 137
Nos ꝯvenan Sisens en Gerona q̃ entra lo Virrey — Fo. 137
La taula fa bona la moneda his pacta ab lo Batallo — Fo 138
Siti de Sleyda q̃ se alça: se resa lo Batallo — Fo. 138
Gerona Sens Viccan Geneval ni Bisbe — Fo. 139
Arriba Bisbe a Gerona q̃ sen ana lo Conde — Fo. 140

1648

Dificultat en lo Iurament q̃ nou Viccan Genera — Fo. 141
Arriba lo Cardenal Masarin Virrey Iura en la Seu — Fo. 141
Arriba lo General de S.t Domingo — Fo. 142
Concert ab Bar.na: Sen torna lo Virrey — Fo. 142
Arriba lo Duch de Sluj per Virrey — Fo. 142
Cridas q̃ Vn Succes prodigios en Nos — Fo. 143
Se guana Torcha q̃ accio de gratias — Fo. 143
Nou decret q̃ Ꝯmunicatio als de Ciutat — Fo. 144

1649

Sen torna lo Virrey q̃ declaratio de Nos — Fo. 145
San Sententia del Rey de Inglaterra los seus — Fo. 146

Arriba lo General dels Capuxins ——— Fo. 146
Paus ab lo Emperador y Potentats ——— Fo. 146
Galeras aportan la Reyna de Espana ——— Fo. 146
Prenen lo ohidor y fa Gerona sleuadegent ——— Fo. 147
lo Capitol Vegana, y familiars fan sleuas ——— Fo. 147
Se Rendeis Sitjas los Rs fan sleuas ——— Fo. 147
Cridas que no sen vajan de Barcelona ——— Fo. 148
Rendiren Vilafranca de Panades ——— Fo. 148
Se Renira lo Exercit fr. ——— Fo. 148
Parteixen las Companias ——— Fo. 149
Tornan las Companias y arriba lo Senor de Marcin ——— Fo. 149

~1650~

lo Senor de Marcin passà per Gerona ——— Fo. 150
Entrà en Gerona lo Virrey, his fan pregarias ——— Fo. 150
Professons Seferen y se Continuan las pregarias ——— Fo. 151
Morbo en Gerona y las Consultas ——— Fo. 152
Concordan ab las Especias delas Malaltias ——— Fo. 153
Sefan Cridas en Barcelona ——— Fo. 153
Aussà lo Thezorer per Prouisions a Gerona ——— Fo. 154
Va lo Sindich his desparteixan los metges ——— Fo. 155
los Sindichs de la Vegana oferiren a la Ciutat Fo. 155
Vinta al Carrer nou his sleua lo Comers ——— Fo. 155
Forni per sa Sloba his posan gals ——— Fo. 156
Barcelona enuia Metges his declara lo contagi ——— Fo. 156
Del Carme Sefa hospital y los fares van a casa Carriera ——— Fo. 157

Se feu Vna galeria, his prengueren los Capuxins nous ——— Fo. 157
Sepora en forma de Morbana se fan Batlles ——— Fo. 157
Pregoneques la Ciutat qui Volguc sen ana ——— Fo 157
Rigors ab los de Verona his Secretia los Blats ——— Fo. 158
Socorran los Barracats los quiu feran ——— Fo. 159
com se daua La Almoyna y lo Sobresant ——— Fo. 159
Diligentia ab los morts delas Barraches y lo numero ——— Fo 159 160
Cuydado ab los morts his Senalauan las Casas ——— Fo 160
Sepurifica la roba his desanfectan las Casas ——— Fo. 160
Pagaua lo amo: y La licentia per exir las Monjas ——— Fo. 161
Numero dels morts: y morts en la Morbana ——— Fo. 161
Lo numero dels malalts y Casas Infectas ——— Fo. 162
Gastos dels Perfums y Vuyt modos de Empestats ——— Fo. 162
Se Rendi Tortosa y passa lo Virrey qui sen torna ——— Fo. 163
Memorial delas Robas prohibidas ——— Fo. 164

1631

Nou Priuilegi his torna lo Comers ——— Fo. 165
Concert ab los arrendadors his tornan los malalts ——— Fo. 166
Tornan los frares al Conuent de Sarme ——— Fo. 166
Contagi a Bar^na Sleuaseli lo Comers ——— Fo. 167
Permetsels purga y Cessa lo Contagi ——— Fo. 167
numero dels Morts. Afadas lo capitol ——— Fol. 167
La Ciutat no Venga Dasercu dela Carn ——— Fo. 168
Cridas que traguessan la Roba neta ——— Fo. 168
Festa de S. francisco de Paula ——— Fo. 168
Se Sleua lo Comers y Cerra lho de Montagi ——— Fo. 168

Benuinguda de Vn Inquisidor ——— Fo. 168
Pregarias per axout ——— Fo. 169
Entrada de Vn Collector de Prouintia ——— Fo. 169
y los Jurats si enuiaren adonar la Denuinguda
y esl latorna ——— Fo.
Professo per pregarias de ayqua ——— Fo. 169
Cridas de moneda y blat ——— Fo. 169
Pregarias y professo per ayqua ——— Fo.
Ordinatio Sefeu contra als metges peraque denuntiassen las personas Suspitosas del Contagi ——— Fo. 170
Carta de Barcelona Barcelonant Certa quantitat
als metges y Chiruigians si Volian anar asalvar a Bayona ——— Fo. 171
Pregarias Pera Contagi ——— Fo. 171
Aparague armada de Mardeuant Bayona ——— Fol 172
Passatge de Vn Bisbe de franca li feren Visita ——— Fo. 172
Carta per Leuentar gent ——— Fo. 172
Carta del Rey ——— Fo. 173
Contagi de Cathaluna ——— Fo. 174
Siti de Barcelona ——— Fo. 176
Juramentdel Rey ——— Fo. 176
Sefeu Cerca degent per Leuona bons per armas per
al Socorro de Bayona ——— Fo. 177
Leuantatio de Gent a Leuona per Compte dela
Deputatio ——— Fo. 178
Resolutio de no darse lloch al Somatent Sino que
contribuissen al gasto ——— Fo.
Carta del Gouernador de Cathalunya ——— Fo. 178
Los militars anaren tambe alla Leuva ——— Fo.

Iuramẽt de Virrey ____ Fo. 181
Resolutiò feta que ningu puga ser Insiculat que
no sapià de llegir y escriure ____ Fo.
Resolutio que ningun ofitial puga concorrer nin-
gun ofici que no haya renuntiat vuyt dies antes Fo.
Alteratio de las monedas ____ Fo. 182
Preus de Blat y altres coras ____ Fo.

1652

La Ciutat prengue Resolutio se demanas al
Rey que los Ciutedans gozassen del matcix Pri-
uilegi que los Militars ____ Fo. 183
Se feu Extractio de gent per anar al Socorro.
de Barcelona ____ Fo. 183
Partida de la gent leuanta la Ciutat ____ Fo. 184
leuantatio de Gent de l'Empurda ____ Fo.
Preganas per la Cuerva ____ Fo. 185
Talla feta per la Ciutat ____ Fo.
Porrogatio de Serueys ____ Fo. 185
fabricatio de Moneda a Bar.na ____ Fo. 186
Se escampa lo Contagi per Cat.a ____ Fo.
Se Resolgue Cometrer lo Enemich ____ Fo.
Se alça Somatent per perseguir los facine-
rosos ____ Fo.
Se prengue molta gent dels Sochs ____ Fo
Exi lo Jurat en Cap de Geronà ab gent a So-
correr Sant feliu de Guixols ____ Fo.
Se dona Escalada a Sant feliu de Guixols ____ Fo.
Se muda lo Seruey en Vna Com.a ____ Fo.

Cartas demanant gent y la Ciutat ne leuanta y se tragueren a Modoli ____ Fo.
Contagi a Tarria ____ Fo.
Cridas de moneda ____ Fo.
leuanta Gerona 150 homens ____ Fo.
parti Vna Compania de Gerona ____ Fo.
Se Rendi la Vila de Mataro ____ Fo.
Ana lo Socorro ab Somatent a St. Feliu de Guixols Fo.
Se Rendi la Vila de Blanas y se nombraren a Gerona Capitans y ofitials ____ Fo.
Dona la obedientia las Vilas de Sant feliu Palamos, y altres Vilas dela Marina ____ Fo.
Tenint notitia que Barcelona se Rendia Serenaren de Gerona diferents Cabos ____ Fo.
Carta del Marques de Mortara donant auis. a la Ciutat tornas ala obedientia de Son Rey Fo. 199
Capitols que demanà la Ciutat firmas Sa [illegible] y Jurai seruar los ____ Fo. 200
Entrá en Gerona dit Marques ____ Fo. 202
Seferen alimanas y Sefeu Profesio ____ Fo.
Jurament del Gouernador de Cat[illegible] ____ Fo. 203
Donaren la obedientia las Vilas del Bisbat y la Ciutat de Vich ____ Fo.
Prengueren lo Dr Tapias ____ Fo.
Se Scrigue as a Magestat y a altres sent los Sabidors com la Ciutat era tornada ala obediencia de Son Rey ____ Fo. 203
Carta de Don Juan de Austria ____ Fo. 204
Carta del Bisbe de Gerona ____ Fo.

Carta de Sa Magestat ____ Fo. 205
Altre Carta de Sa Mag.d ____ Fo. 206
Entra a Barcelona Don Juan y se Rendi amer-
se de Tenor ____ Fo. 207
Arribaren Monjas que los francesos desterraven
de Rosello ____ Fo. 210

1653

Se feu Vot de ser Professo per la Conceptio ____ Fo.
Se feu Professo en actio de gratias ____ Fo.
Resolgue la Ciutat leuantar gent ____ Fo.
Entra en Gerona lo Bisbe Parcero ____ Fo. 211
Carta de Sa Magestat sobre lo perdo de Ba.va ____ Fo. 212
Jura don Juan per Virrey de Catt.a ____ Fo. 216
Seferen pregarias per la Salut de Sa Mag.d ____ Fo
Seferen Cridas manant que tots los Priuilegis
concedits per lo Rey de França porassen en ma
del D.r Vilossa ____ Fo. 217
Seferen Cridas peraque tots los Sisens aportas-
sen a Barcelona ____ Fo. 219
Se enuia gent a Massanet y Cremaren la ma-
sor part delas Casas ____ Fo.
Arriba en Gerona lo Embaixador de Alema-
nya ab sa muller ____ Fo.
Resolgue Cathaluna donar al Rey 5008tt Ytres
anys sinc sentas mil Viures ____ Fo. 220
Entra en Gerona lo Marques Serra ____ Fo. 220
Elegi la Ciutat Capitans ____ Fo. 221
Arriba en Gerona lo Condestable de Castilla ____ Fo.

Se ana a Traxina y se feren Fortins ——— Fo. 221
Se feu gent per los amotinadors ——— Fo. 222
Entra lo Enemich frances al Empurda ——— Fo. 223
Se retira Espanya y deixa Guarnitio a castello — Fo.
Se Rendi Castello ——— Fo. 224
Vn Mestre de Camp deixa diner per pagar los
Soldats ——— Fo.
Suplica la Ciutat al Rey enuias Socorro — Fo.
Carta del Rey dient que desitja Socorrer Gª — Fo. 227
Se Sega lo blat y portaren las garbas al pla
de Sant francesch ——— Fo.
Se feu hospital del Rey del Conuent de S. Agusti —
y Sepora Infantena al hospital y Carme — Fo.
Se feren Trinxeras per la Sauallena ——— Fo
Se tregueren las monjas de Stª Clara ——— Fo.
Sepora lo Siti a Gerona y lo que contengue durant 230
ell es fol. 134. vsq 148 ——— Fo.
Sepora Batania a la paret del Hospital y sepora
la gent de Ciutat allur Cuelto ——— Fo.
Derribaren la paret dela Batena Volian entrar
los francesos trobaren Resistentia estant lo Baro.
de Sabacs a Sauall ——— Fo.
Se regara la Bretxa lo Enemich retria las pessas
y Volent moure alls molins nous paleaven — Fo
Se aforaren los Viures prengueren Carregas del
Enemich y Se feren pregarias ——— Fo.
Arriba gent al Enemich la Ciutat dona diner
al Rey y Segreuenia lo Socorro y prengueren
francesos ——— Fo.

A Madrid se feu sleua de gent y se enuia dinet — Fo.
Munta molta gent als fortins per auis que tenian de S. A. — Fo.
Se socorregue Gerona y guanyaren dos fortins — Fo. 244
Sa Altesa era als Capuxins la Ciutat li feu Embaixada y entra en Gerona y la Ciutat li feu Visita — Fo. 247
Desempara lo Enemich sos quartels deixant molta cosa — Fo.
Don Juan aquartela son Exercit per lo Empurda Fo.
Entra Don Juan a Gerona y la Ciutat lo ana arecbre — Fo.
Se feren Illuminanas y un ofici sen tora S. A. — Fo. 249
Errors que feu lo frances — Fo.
Se deixa diner al Marques Serra — Fo. 250
Atestatio de Miragle de Sant Narcis sobre lo de las morcgas — Fo. 253
Se declara Contagi a Gerona y lo Enemich de-ualta nostre Exercit a Bordils — Fo. 255

1654. 1655

La Ciutat enuia Sindichs a Madrid y forma Son Tercio y se reduhiren lo hospital, Conuents de Carme y Sancta Clara y lo Enemich entra tres Cegadas al Empurda — Fo 256

1656

Se allotjaren los Exercits y daleaven a la

Ermantera y prenguere Michalets y los penja-
ren a Gerona ——— Fo. 260
Isqueren dos Companias de Gerona ——— Fo.

1657

Vinguda del Marques de Mortara ——— Fo. 260
Resolgue la Ciutat de no anar los Jurats a la
Seu y altres coras tractants sobre dels Studis
Prebiteri ——— Fo 261

1658. 1659 y 1660

Se feren festas per lo naixament de Princep Car-
ta del Rey per lo dels allotjaments ——— Fo. 262
Se Sitia Camprodon, y se Socorregue y torna a Sa
Sa ——— Fo.
Se Combreg a Lo Bisbe, y despres se enterra y se elegi
Bisbe Pesoan, y mori Cleo ——— Fo. 264
Lo Capitol Intima Sleras a la Ciutat peraque de
abstinguessen de anar a Prebiteri de Sant Pere
y demes Conuents ——— Fo. 265
Resolgue la Ciutat de Casar Una donsella per lo Vot
de Carnastoltas ——— Fo. 266

1661

Se Publicaren Las Paus ——— Fo. 266
Arriba a Perpina Lo Rey de França y se entrega Sleras
al Rey Catholich ——— Fo. 267
Se despedi Lo Gouernador de la Ciutat, y entra
per Bisbe Fagoda ——— Fo. 268

Entra a Gerona lo Cardenal don Pasqual
y la Ciutat li feu Visita ____ Fo. 268
Carta del Rey fent asaber la mort de son fill y del
naixament de altre y se feren alimarias ____ Fo. 269

~ 1662 ~

Se feren festas y professo a Gerona ____ Fo. 270
Carta del Rey sobre las diferentias del Capitol se feu
embaixada al Sr. Bisbe y lo Capitol ne feu a la
Ciutat ____ Fo. 273
Se tinque Junta a Palacio sobre del Presbiteri y
se Resolgue no obstant las Censuras podian assis-
tir los Jurats a S. Feliu ____ Fo.
Se feu Vn ofici y se Canta Vn te Deum en achio
de Gratias de la Vnio entre lo Capitol y Ciutat. Fo.
Diferentias entre lo Bisbe y Capitol dura des de
fol. 169 vsq 172 ____ Fo. 283

~ 1663 ~

Resolgue lo Capitol y Ciutat fer lo hospital a, 286
hont antes estaua y elegiren Comissaris y se co-
mensa de scombrar ____ Fo.
Carta del Rey demanant ayuda per las fortifi-
cations y la Ciutat Resolgue de donarhin ____ Fo. 287
Espatlla lo Riu trenie Casas de la plaça de S. Feliu ____ Fo. 290

~ 1664 ~

Obtinque lo Capitol Bolleta per ser franch de
drets y se cridas lo Impost ____ Fo

1665

Extracció de Jurats, se prouchi Bisbe de Gerona
Resolgue la Ciutat firmar Concordia ab los acre-
adors ——— Fo. 291

Entra en Gerona lo Marques de Castellrodrigo.
y tambe Vn Cardenal la Ciutat los feu Visita ——— Fo. 291

1666

Carta de la Reyna sent Sabidor de la mort del
Rey son maint ——— Fo. 292

Entrada del Bisbe de Gerona y los Jurats se ves-
tiren de dol per la mort del Rey ——— Fo.

Se feu Sentencia de Vn Capita a Bar-na y ne mori-
ren alguns y altres de Mataro y sobre asso se
Scrigue a la Reyna ——— Fo. 296

1667

Lo Bisbe de Gerona posa la primera pedra al Hos-
pital y los Jurats hi assistiren ——— Fo.

Se embarca la Emperatris a Bar-na ——— Fo.

Arriba en Gerona lo Embaxador de Roma y la
Ciutat li feu Visita ——— Fo.

Vingue Guarnitio a Gerona se leuanta gent la
Ciutat promete continuar lo Seruey a 6 diner y se lleua 300
lo Comers entre las dos Coronas ——— Fo.

Ana gent a Puigcerda ——— Fo.

1668

Se escomunicaren alguns Canonges de la Seu

nos feu la Professo de Sant Narcis, entra en Gerona
lo Duch de Spuna Virrey ____ Fo. 303
Se elegi per Bisbe lo Ardiaca Dou la Ciutat li
dona lo parabien y torna la Musica ____ Fo.
Daren enuestidas al Portus y no guanyaren ____ Fo.
Segoraren Monitons perque las Senoras no anas-
sen Escolladas ____ Fo
Se dispora lo assentarse los Jurats en lo Presbiteri
dela Seu y despres si assentaren ____ Fo. 305
Sepublica lo Comers entre Espana y Franca ____ Fo.
Arriba cent de Guerra a Gerona ____ Fo.
Sen ana lo Bisbe de Gerona y morien Leyda ____ Fo.

~ 1669 ~

La Ciutat feu diligentias per trauren la guarnitio
de Gerona y ho alcanca ____ Fo.
Motet deloque Tucchi entre Dn Joan y la Pave
Heuerardo ____ Fo
Resolgue la Ciutat dar 50 lli mes a cada Jurat ____ Fo. 309
Se tancaren los Portals y los naturals feren guarda
y Se feu la professo de Sant Narcis ____ Fo.
Se elegi don Juan per Virrey de Cavagosa ____ Fo. 311
Resolgue la Ciutat se tornassen Molins ____ Fo.

~ 1670. 1671 ~

Se enuiaren Gouernadors per diferents parts y
la Ciutat Suplica ala Reyna Suspengues enui-
arne a Gerona y ho alcanca no obstant era
a Gerona ____ Fo.

Passa per Gerona lo Embaixador de França
y la Ciutat li feu Visita ____ Fo.
Capitula Espanya ab Olanda y Inglaterra ____ Fo.
Se tancaren los portals per lo mouiment feya los fran-
ces y comensaren los molins a Molrrer arriba fa-
ra a Gerona y se dona principi a la gu la de
S.t Aoultt ____ Fo. 314

1672

Nota de Algas ____ Fo.
Se publica Excomunicatio a la Seu y Resolque se
Ciutat fer Cremar dos Sirís a sant Marci ____ Fo 317
Arriba en Gerona Don Pedro de Aragó ab sa muller
y com a Canonge Residi a la Seu y lo Capitol li do-
na Saportio y desgres ell dona Ms Velluts per lo
Chor ____ Fo. 317

1673

Morí lo Bisbe Dou los Jurats assistiren al Com-
bregar y al enterro ____ Fo.
Lo Bisbe de Vich Dency a sa Germana la
Abadessa de Sant Daniel ____ Fo.
Arriba en Gerona per Gouernador Don Juan Mata 318
la Ciutat forma Son Certio y entra lo Marques
de Laganes ab son Certio y la Ciutat li feu Visita Fo.
Entraven Soldats Jura lo Virrey y entra en y a
lo Embaxador de Alemanya ____ Fo.

Part 1673. 1674

Se Romperen las Paus, entrà a Gerona per

Bisbe don Alonso de Balmaseda ____ Fo. 320

Entra lo Enemich al Empurda y paleaven abdos nostres y prengueren alguns cabos ____ Fo.

Se feu Vn ofici a Sant Marcis la Ciutat enuia gent y la guarnitio de assi tambe marxa ____ Fo.

Dona diner la Ciutat per las fortificacions arriba a Gerona lo Duch de Sant Germa, Mre de Camp ____ Fo. 324

Sen torna lo Virrey y Mestre de Camp General a Figueras y la Ciutat alca Bandera, passa molta gent de Guerra per Gerona y entra nostre Rey cit a Rosselló y Segora a Maurellas ____ Fo.

Segora Siti a Bellaguarda y despres se rendi y se suspengue enuia gent la Ciutat ____ Fo.

Parti de Gerona per Maurellas la Compania de Capitol y tambe lo Gouernador, y Lo Senor Bisbe digue missa a Sant Marcis y desembarcaren gent a Roses ____ Fo.

Se Rendi Sant Juan de Paces paleaven los dos Exercits y lo nostre derrota lo Enemich y ne prengueren molts ____ Fo.

Passa gent de Guerra a Gerona ____ Fo.

Tornaren las Companias de Gerona de Camp y se trobaren abla y alca ____ Fo.

Mori lo Marques de Tona a Gerona y fou de portat ala Seu ____ Fo. 332

Passaren per Gerona francesos Rendits y aparegue armada de Mar del Enemich y ab 5 mataro ana lo Tertio y Caualls y demes gent de Guerra Gerona ala Escala y enuia la Ciutat dines pel tro- Fo.

Se retira la Armada de Mar Enemiga y ne apa-
ragué altre de Olanda ——— Fo. 336
Passaren per Leona Francesos Rendits ——— Fo.
Desembarcaren gent los Vaxells de Olanda y —o.
Virrey demana gent a la Ciutat y se Suspengué
per son orde ——— Fo. 336
Entra lo Duch de Osuna que venia per franca
y la Ciutat li feu Embaixada ——— Fo 337
Se plega lo Camp y entrà lo Virrey ——— Fo.
Torna la Compania de Ga del Camp. ——— Fo.

~1675~

Resolgue la Ciutat donar 1 sou mes al Coro-
nel ——— Fo.
Entrà a Leona lo Virrey y Sen ana a Barcava
per ser entrat lo Enemich al Empurda ——— Fo.
la Ciutat feu Nha Compania de 80. homens y
esthiguc a Roras de Guarnitio y se retira lo nou
Exercit a la Manola y desgres a Leona ——— Fo.
Exiren fora lo Tertio de la Ciutat y demes gent per
la entrada de Nr Conceller de Bai—na ab Son
tertio ——— Fo. 340
Se feu Visita a dit Conceller ——— Fo.
Arriba deuant Sarria lo Enemich, y Comete lo for-
ti y lo guanya y lo endema se retira y los Eccle-
siastichs y Studians formaren Companias ——— Fo.
Torna a la Ciutat la Visita lo Conceller de Bai-na
arriba a Leona lo Virrey y la Ciutat li feu Visita Fo.
Se feu Un te Deum a la Seu assistint-hi Ga lo
Conceller de Bai—na y la Ciutat y

despres se fecu Vn ofici a Sant Narcis assistint:
hi los mateixos ____ Fo.
Se publica Sentencia de Excomunicatio y assisti
la Ciutat ____ Fo.
Se Resolque fortificar la Ciutat sent quatre forcins Fo.
Se feu la Professo de Corpus assistint Sa Da. Con-
celler de Bar.na y la Ciutat ____ Fo.
Torna la Minta a la Ciutat lo Duc de Medi-
na Sidonia ____ Fo.
Lo Capitol feu Embaixada a la Ciutat per la Ca-
nonitzatio de Sant Eulaquer ____ Fo.
Lo Enemich prengue alguns Cabos de Sa M.a for-
tia entraren a Gerona Vn tertio de Xamberchs
y altre altre de Aragoneses y lo Marques de
Laganes ____ Fo.
Crema lo Enemich algunas Casas de Massanet
y pora Siti a Bellaguarda y lo guanya y sa Da.
feu entre lo Gouernador ____ Fo. 350
Torna la Compania de Gerona de Roras, y lo
Enemich prengue nostra Da. del Castell ____ Fo.
los Deputats leuantaren gent per cauall.a y entra
en Gerona Vn Mestre de Camp Generall ____ Fo.
Se feren trueques entre los Soldats de Espana y
franca 1676 ____ Fo.
Lo Enemich despres de retirat sen anà a Cerdanya
y pelearen ab los nostres ____ Fo. 352
Lo Tertio de Arago sen torna a Sa terra y ne

entra altre que era Mestre de Camp lo Duch
de Montelcon y la Ciutat li feu Visita y la
torna ____ Fo.
Sen anaren molts grandes a Barcelona, y lo
Conceller se despedi de la Ciutat y sen torna
a Bar na ab son Tertio y se dispara la artille-
ria ____ Fo.
Jura nou Virrey, a Barcelona y entra a Gerona
y sen ana a figueras ____ Fo. 356
Entra nostre exercit a Rosello Fol 357
Torna entrar lo frances al
Empurda ____ Fol 357
Retiranse los dos exercits- 357
Trucos de Espanyols y Fran
ceses ____ Fo 358

1677

Entra en la cort lo señor don
Iuan de Austria ____ Fo 358
Fou pres D. Fernando Zilan
Fue la dicho el Duque de ____ Fo 358
Alegrias de que el señor Don
Iuan entre en lo Govern Fo 359
Va el Rey a Cartagena y iura
los fueros de Arago ____ Fol 359
Entra el virrey en Gerona- 359
Recupera el frances el Cas
tell de Bellaguarda ____ Fo. 360

El compte de Monterey nou
vi Rey y Don Josep de Pinos
mestre de camp general — 360
Sucés del combat — 361
Se retira lo viRey del Empurda 363
Diferencias entre lo Bisbe y Cagitol 364
La Ciutat intenta apasiguarlas
Lo Bisbe ma a casa la Ciutat esb
marthi los bons oficis — 365
Torna lo viRey abla Cort a Gerona 365
Vol acomodar las diferencias
del Bisbe y cagitol y sen torna
a Barcelona y tambe lo Bisbe y ana — 365
Los malats del ospital pugaren
al quarto nou — 366
Inquietut se mogue ala placa
delas Cols — 366
Sucés ablo Jurat Narcis Rubiu 367
Don Josep de Pinos arriba a
Gerona tement no entras lo Frances 367

~ 1678 ~

Torna la Ciutat de Mallorca
ala obediencia de Espanya
per auerla desemparada los
Francesos — 368
Pingue libertat Narcis Rubiu — 368

Sitia el Frances a Puigcerda y
la rendex ——— 369
Lo Comte de Montesey fingue orde
de retirarse y lo Marques de la
ganes fou anomenat virrey per lo
interim y arriba en Gerona — 371
Entran en Gerona tres tercios
lo dela Costa ab 700 homens de
Granada ab 800 altre de Mila
nesos ab 600 ——— 5. 371
Isque lo vi Rey de Gerona ablo
camp ——— 5r 372
Estragos que an fet los Nius — 373
Lo Duc de Bornonuila virrey — 374

~ 1679 ~

Frets y temporals de uents — 375
Tractes de Paus ———
Publicacio de Paus entre Espa
ña y Franca en Gerona —— 376
Gerona redueix el Sercio ——
Mort del Iurat Iaume Camps 378
Desposori del Rey de España 378
Malaltia y mort del S Don
Ioan de Austria ——— 379
Benedicio de terra —— 390
Se posa la reserua ala ca
pella nova del Hospital ab gro
sesso dela Cen ——— 381

1680

Cridas de part del Rey ques llancen las carnestoltas ——— f. 382

Lo Bisbe de Gerona proueix de samora ——— 382

Entra en Gerona lo nou Bisbe don Cenero Thomas Auster ——— f. 383

Fon embarrada el Capitol per pregarias per pluja y plogue ——— 383

Lo s. Bisbe publica un Iubileu combregant ala Seu ——— 383

Copia dela Carta ques scrigue lo Rey al Papa sobre lo vers de Narcis per Espanya ——— 384

Quas compraren las casas de Lalpi la de s. Pere y placa delui- 384
se posas una Catreda de Philoso
fia ss llegisen tres anys ——— 385

Tambe se posa una Catredilla de Theologia ——— 385

Se posa la Unuersitat del glaya dos dines ates que ni auia molts [illegible] 385

Se resolgue en un Concell que qui in
surias als Iurats de parcialo se
proseeix contra del tal sent istancia
lo Sindic ——— 385

A 30 de Maig se publica en Madrid
se furia año de Luny lo acte gene
ral de la Inquisicio ——— 386

A 30 de Luny se feu en Madrid
lo acte de la Inquisicio ——— 386.

La guarnicio dels Bolons sen
ana de Seroa ——— 387

Entraren alla Ciutat 480 Alemays
y altres quey auia foren 1240 ——— 387

Presenten als Iurats un Cartell
demanat lo Corratge del Rey demana
uen 16 sous 7 ₰ per 950 Fochs
arao 34 ₰

La Ciutat escrigue al Rey que te
nia preuilegis quela enfranquian y
lo Rey decreta que los vista ja ins
tricio ——— 387

Lo Duc de Bornauila uingue ar
riba en Seroa y regoneix los forts — 388

En lo mes desembre plogue
tant que es digne ser auia aportat
lo riu lo Pont de Toledo ——— 388

En una Iunta de guerra se vol
gue que per lo dia de 23 de Setem
bre que es la festa dels Salmans que en
lo Conuent se celebras ab gran solemni
tat com sefen is fuen ——— 389

Pasa per Seroa que uenia de
Madrid un Arcabisbe de nacio Caldeo
digue missa als Frares de la Capella de nost.
Sen dels Angels ——— 388

Per carta del virrey se passa cosa al Duch
de villaher mosa que venin de Flandes — 389

Avisa lo Agent de Madrid que se eran perduts
per temporals — 25 vaxells francesos en la car
rera de Indias — 389

Lo Dr Potau y Montaner arriban a Se
rosa per la visura dels aiguatges deven — 389

Sensa de Serona lo terç de Españols
y entra altre de Napolitants — 389

Volent lo virrey se posas dit terç
al matex puesto quels Españols y te
nen lo portal de mostra seva que la nit ant
dia los mestres capitants y Coronell desaren
los rangulay y resta un capita que fou lo
an carreras per conservar lo portal de la
plaça dels cols y de vila — 389

6.

4.

Janer

1

A 1 del primer foren Extrets en Jurats del Corrent any de 1637.

Hieronym de Real Militar.

Mr Rafel Viuet Ciutadà.

Jaume Camp Mercader.

Jaume Tagell Menor.

A 13 Sentorna a la Audientia en Barcelona que hauia estat ab tots los Concells en la pnt Ciutat de quatre de Maig 1635 ensa y demes Tribunals y lo Virrey que era lo Duch de Cardona

Mars

A 12 (febrer) se obri lo Hospital de Misericordia ab molt gran aplauso y gust de tota la Ciutat y dins pocns dies hi hague entre tot genero de pobres Cent y Vint Crearense Administradors D. Francisco Desbach y Jaume Camps

A 22 se feu vna acapta per tota Ciutat a hont assistiren los quatre Jurats y quatre Canonges de la Seu y anauan Insiculats de tots Staments ab quants acaptant per las Casas y demas Carrocas per aportar los mobles y Roba donauen his replega vna bona almoyna entre diners y Roba los Jurats y Canonges anauan ab dos fileras, coes los Jurats primer y secon aportauan al mitg dos Canonges y lo tercy y quart a ximatix los altres dos y quant foren tornats en Casa la Ciutat sen anaren en la Sala del Concell y al assentarse ates no cabian tots vuyt al banch ordinari sen posaren dos deuant Coberts ab los draps y se assentaren Interpolats tenint lo Jurat en Cap la presedentia

Maig

A 30. lo Doctor Francesch Magarola Assessor de la Batllia entra en la Sala del Concell y se li dona lo Loch del Cap del Bancha hont estan los Insiculats atteno era del Real Concell a Representar als Jurats Com-

estiguessan preuinguts de Monitions y altres Requisits pera resistir als Vaxells olandesos se eran Vistos, encas donassen Cap en algun lloch de la Marina y per los llochs y Vilas de Empurda pera anar sentlo matex tenit Comissio expressa del Virrey y deixant manament delque deuian ser y sibe despres de hauer dada raho als Jurats y amostrada la Instructio aportaua tambe enuia Vn manament Responguera li los Jurats de paraula que la Ciutat estaua ja preuinguda de armas y monitions per poder acudir ala defensa dela marina encas se anas offerint occasio

A 31 alas sinch horas de la tarda aportaren quatre Capellans la Reliquia del Cap de Sant Grato des dela Seu en la Capella de Casa la Ciutat sens Cerimonia y alguns dies antes hauia feta Embaixada lo Capitol ala Ciutat sentli entendrer com lo Abat Crecentio hauia enuiat de Roma a la Seu lo Cap del dit Sant y si era gust dela Ciutat lo anirian a rebrer ab professo dela dita Capella y aportarselen a la Seu lo endema

Responguela Ciutat ho tindria a molt gran merce y estima y axi feu determinat ab promenada se ordenas la Capella la mes lussida fos possible, his fessan demostrations de regozijo; porarense deuant la Capella y sota la volta drap de Ras ab geroglifichs y Epigrammas en alabansa del Sant y de Gerona

Alas sis horas se obri la Capella estant ordenada de Sedas, quadros y molts llums y lo Cap sepos a sobre lo Altar his digueran Completas a cant de Orga haguey musicha sorda, Ministrils, los Cantors dela Capella de la Seu que lo Capitol la enuiha y Cantaren Vilansicos fins alas Deu horas de la nit.

Alas nou horas se pos a foch en Vna Estatua de Vn Emperador tira plena de Cuets que se hauia posada en la Placa deuant lo Portal, hont hi hauia moltas Candelas y alas finestras de l'Administrador llanternas haguey molt Concurs de gent en dita Capella y alas onse horas se tancha y los Capellans encomanaren las Claus a Hieronym de Real Jurat en cap, que se las ne aportas en sa Casa

~ Juny ~

A l Primer alas Sis horas de matiana lo Jurat Real a obrir la Capella ahont tornaren fer assistentia los mateixos quatre Capellans y no si dique Missa.

A las Vuyt horas se Juntaren los Jurats ab promenada en Casa la Ciutat ab las Confrarias y Banderas Aliga, Jagant, Jagantessa y ministrils

A las Vuyt y mitja arriba lo Senor Bisbe Parcero, Capitol y totas las Religions en forma de Professo Venint per lo Carrer dels Ciutadans las Religions y Banderas restaren a la plaça y lo Capitol y Clero entraren dins Casa la Ciutat y al entrar los Jurats se pozaren Junt lo portal y consequtiuament los Promens sent ala des del Portal dela Plaça fins alque entra a la primera Sala del Concell y al entrar lo Clero anaua Saludant als Jurats y Promens y quant lo Senor Bisbe fou entrat ab lo gramial se pozaren detras los Jurats y Promens y entraren dins la Capella y despres de hauer Cantat Vn Vilansico y dita Vna oratio lo Senor Bisbe: pregueren quatre Capellans lo Bearten que estaua lo Cap del Sant y al exir dela Volta prengueren los Jurats lo talam y Cantant lo Tedeum Laudamus sen anaren ab professo ala Seu passant per la plaça delas Cols y Balestarias entraren per la Iglesia de Sant feliu y pugaren alla Seu. Digue Lo Senor Bisbe de Pontificalb y hague y Sermo

A Alguns dias apres enuiha lo Capitol als Senors Canonges Pla y Vilar a dar las gratias a la Ciutat y estimassli la demostratio hauia fet en honrra del glorios Sant Grato

A Vuyt Vingueren en Casa la Ciutat lo Dr Baldiri Veroon y los Ardiaca de Empurda y Joan Riurans notari degart delas Monjas Caputxinas a Suplicar als Jurats Volguessan assistir Juntament ab lo Capitol en aportar lo Sanctissim Sacrament dela Seu alla Iglesia noua hauian feta Responouessels hi assistirian. Juntaren Promenada demanaren ab forma hauian de Anar y fou resolt que anassen ab los matexos Requisits de Corpus

A Vint y Vuyt alas quatre horas dela tarda partiren los Jurats de Casa

de la Ciutat ab Promenada Confrarias y tots los demes adorns del dia de Corpus y muntaren a la Seu de hont Isque lo Sanctissim Sagrament aportantlo en las mans lo Ardiaca de Empurda y Baixa la Professo per la forsa y arriba fins la Areso y per las Ballastarias y placa de Sant feliu sen munta per lo Carrer deuant lo portal de la Barcha his reserua lo Sanctissim Sagrament en la Iglesia noua de las ditas monyas Caputxinas y los Jurats y Banderas sen tornaren tras del Capitol fins dins la Seu.

Juliol

Al Primer se feran per orde del Virrey las Cridas del Vsatge Princeps namque manantli lo Rey las fes publicar per tota Cathalunya, ates que en Madrid hauian declarat tenir lloc en la occasio se trobaua lo Rey de declarar lo. tinques Iunta de Priuilegis y fou Resolt no fes Persona ningun procehiment sino que stigues a la mira al que faria Barcelona y Diputatio que hauian elegidas personas his feyan Embaixadas al Virrey perque Reuocas ditas Cridas per ser Contra Constitutio y lo Virrey noy volque dar lloch

A Vint y tres se ferma dupte per part dels Diputats si tenia lloch lo Vsatge

A Vint y Vuyt mori Jaume Sagell Jurat menor feuse li la Ceremonia acostumada de no tenir Saula y tancar las portas tres dies.

A trenta hu, presenta lo Veguer a nals Jurats Vna Cartilla del Virrey ab que li assenyalas la Ciutat Vint treballadors per anar sen a Rossello per terraplanadors y en lo Bisbat sen demanaua Tres Cents Repartits per llochs y en Cathaluniya Tres Mil Norega ra la Ciutat ni las demes Vnitats ni llochs en darlos pus lo Rey los pagaua Vuyt Sous Cadadia per slur Jornal

Agost

Al Primer declara lo Concell Real no hauia tingut

Sloch de formarse lo dupte del Princep namque ates lo Rey no assenyalaua diada certa en las Cridas

A Vuyt alas nou horas de mati arriba lo Virrey ab tal prestesa que sols tingue temps lo Sindich de encontrarlo ala porta dels Pares dela Companía, sibe alguns dies antes era arribat fins Hostalrrich pensant era ja partit per Barcelona, demanant li si Volia entrada & no la tolgue.

Dit die alas deu horas sen ana lo Veguer a Cerdinya, ab los Sint homens dela Ciutat & ab los demes dela Vegaria que foren Dos Cents Vuytanta alguns ne aportaren a Roras

Dit die alas sinch de la tarda anaren los Jurats a Visitar lo Virrey que posaua en Casa Carriera & Immediadament a la Cancelleria

A deu enuiha lo Virrey que era lo Duch de Cardona a cercar los Jurats Ils dona Vn paper, per aquell Representassen en lo Concell

A Onse Se Legi lo paper en Concell que contenia lo seguent

Paper que dona lo Virrey als Jurats

Sa Magestat que Deu guarde Me mana acudir a la frontera para Seruirlo en ella ab las Armas te & reuinguda & lo amor que tinch a la Ciutat & la esperientia del que se es mera sempre en son Real Seruey en las occasions de mayor Consideratio me assegura tot Socorro & ajuda en aquesta & axi no he Volgut deixar de dir ala Ciutat, ques dona ra Sa Magestat per molt Seruit & obligat a particular estimatio, Si ella lo Seruex ab Vna Companyia lo temps que durara la occasio ent & sent la primera aqui en son real nom ho represento & demano tant mayor es la confianca que fas della & de que entot lo que sera Seruey de Sa Magestat sera sempre Staque occupa lo primer loch & Jo en procurar que Sa Magestat en estimatio de aquest Seruey Sifassa sempre merce.

Dit die despres de sere Legit lo paper del Virrey estant Junt

Lo Concell entraren Joseph Masso y Benet Anglasell Doctors del Real Concell a Representar lo mateix de part de Sa Excelentia.

Dyt lo paper de dits Masso y Anglasell per lo Concell fou Resolt se cometes lo tractar si faria la Compania se demanaua a la adjunctio de la Guerra Juntament a saginthi dos de cada estament ensemps ab los Jurats que ab tots foren Vint y sinch y del quen determinassen se reportas ab altre Concell

Despres de serse molt miradas las Conuenientias hi hauia en que la Ciutat seruis ab dita Compania y entre altres deque declarantse lo Vsatge de Princeps namque) que per molt auerigat se tenia al declararia la Audientia segons se practicaua y en lo estat estauan las cosas tinguda lo Virrey Consideratio en no agreuar la Ciutat en ferhi anar sos habitants se li feya aquest seruey Daxi pereixo raho y altres fou resolt en dita Junta se li fes Vna Compania de Cent Soldats ames dels officials ab los pactes seguents

Primo que en ningun temps fos tret en Consequentia

Item que la obligatio de Sustentar la Ciutat dita Compania fos empero per temps de tres mesos Comptadors des del die que entrana en Rosello y acabats sen pogues sen tornar sens caure en ninguna Culpa y perco lo qui gouernaua las armas los hagues de Concedir licentia finits dits tres mesos

Item que no la haguessan de Embarcar.

Item que lo Capita sapogues agregar a la Corona lia que li aparagues.

A tretze se reporta dita Resolutio al Concell y fou determinat se fes de la manera que la Junta ho hauia Resolt

A dit Concell se Confirma lo Carrech de Capita a don Galceran de Cartella que la temps estaua anomenat per la Ciutat y perco li licentia lo Virrey de venir de Rosas que tenia per lo Interim la fortalesa

Jambe se Confirma en lo de Alferes a Phelip Garra y en Sargento a Francesch Casas y per estar desganat Sorroca a Jaume Gasch

lo qual fou abonat per dita Junta, Per raho de est Seruey Concedi lo Virrey ala Ciutat Vn priuilegi perpetuo de poder manlleuar

A Catorze Concedi lo Virrey ala Ciutat Vn priuilegi perpetuo de poder manlleuar Censals donal de gratia per raho del Seruey

Dit die Sen ana lo Duc a Castello

A Vint Concedi la Junta del Pedres, tenint Comissio del Concell, llicentia als frares de sant Agusti de poder fer Vn Pont, hon estan ara las Palancas de fusta segons la traça donaren ala Ciutat que era al Caxò

A Vint y sis asenyala la Junta de Guerra tenint ple poder del Concell Sexanta lliures de sou cada mes al Capita y quaranta al Alferes y trenta al Sargento y sels dona de ayuda de costa, al Capita Cent lliuras: al Alferes Sexanta y al Sargento quaranta Mtra del sou

A Vint y set se avbola la Bandera his tocaren Caixas his feu lo praco donant dos Reals cada dia a cada Soldat.

Dit die sa Junta de Botiga gira per gastos della dita Compania Dos mil lliuras que feu de pagador Fins Sen ana a Alcafel Camp

A Vint y Vuyt se Comensa a batrer per lo nostre Exercit lo Castell de Laucata en franca era General lo Duch de Cardona Virrey: Mestre de Camp General el Conde Joan Cenuallon: General de la Cauallaria lo Duch de Ciudad Real: Era lo Exercit de Mil y tres Cents Caualls y quatre Mil Infants

A Vint y nou attes que reparauan molts assentar per Soldats per no darse ninguna entrada y duptant se trobas prou gent per Cumplir lo numero del Cent has tardaria molt se resolue se donas a cada hu Vint Reals de entrada y lo matix Socorro dels dos reals his dispora lo sou desta manera

Que a cada Soldat arcabusser se li donas lo menos Sis lliuras

Cals Moscates Set lliuras

Cals Piques Set lliuras

E aquatre Caps desquadra a cada hu nou lliuras

Cal Cagella dotze lliuras

Cal Chirurgia Deu lliuras

Als patges de Capita y Alferes a cada hu Set lliuras
Als dos atambors a cada hu Vuyt lliures
Al Pagador quaranta lliures.
Repartits en Vint y Sinch Picas, Vint y Sinch Mosquets y Sinquanta arcabussos. feya de gasto cada mes dita Compania de 100 Cent Soldats ab los officials de la primera plana Vuyt Centas Vuytanta quatre lliures

Setembra

A Vuyt es tigue al cada la Compania quey hague Cent y dos Soldats sens los officials y los de la primera plana tots foren assentats Voluntariament, sens que se hagues de Vistantar ningun habitant

A Nou enuia la Ciutat al Senor Bisbe Vna Embaixada de quatre Promens que a les hores se trobaua en Vilablareix a la torra de misser Rafel Prats Suplicant lo que lo endama que hauia de partir la Compania se seruis de dir missa al Altar de sanct Marcis y Benair la Bandera responque hofario.

A Deu alas nou horas parti tota la Compania ab sas armas de Casa la Ciutat y pocs apres los Jurats Consistorialment ab promenada y alas Ballasterias feu alto la Compania y passaren los Jurats y Promens y arribaren a sant feliu y despres la Compania

Lo Senor Bisbe digue Vna missa Baixa al Altar de Sant Marcis y despres Banehi la Bandera y se assenta dins la Capella lo Capita y demes Soldats li besaren la ma y passaren per lo Sepulcre del Glorios Sant y acabada la missa y demes Serimonia sen tornaren los Jurats y tras de ells la Compania en casa la Ciutat hontera lo Cuerpo de guardia

A las duas horas enuia la Ciutat als mateixos Embaixadors a dar las gratias al Senor Bisbe de la merce y honrra hauia feta a la Companyia. Dit die alas tres horas de la tarda parti la Compania de Casa la Ciutat ab lo numero de Cent y dos Soldats sens los de la primera plana, armats en la forma dita de Vint y Sinch picas, Vint y Sinch mosquets y Sinquanta dos arcabussos

Lo Jurat en cap entrega la Bandera al Alferes Phelip Tarra

dela qual nefirma Apocha aqueix die Sen anaren a Lotjar a Ceruia

A Catorse feu leuar acte Matzar Francesch pagador sorrogat de Ioan Capes en lo Bolo de com era arribada dins Rosello la compania de Gerona ab cent y quatre Soldats que a Hogueras ne prengueran dos Sens los dela primera plana. Rebe lo acte Ioan Verges nottari gublics de Seret lo qual fou enuiat a la Ciutat

A Desauuyt arriba la Compania Sens faltari ninguen lo Exercit del Rey nostre Senor que era en lo Siti del Castell de Leucata. Scriques al Duch de com la Ciutat en Compliment del que tenia offert as a Mag. y Sa Excelentia enuiaua aquella Compania

Responque lo Virrey a la Ciutat ab molts grans estimations en hauer cumplit ab lo Seruey tenia offert

A Vint y Vuyt alas Sis dela tarda, acomate lo frances alas nostras trinxeras, hont mori peleant Phelip Garra Alferes dela Compania desta Ciutat y dotze Soldats, restant ne trenta de nafrats. Lo Capita dor Galceran de Cartella se tarda Saber en nouas, fins en lo temps se dira y Socorra que lo frances a Leucata

A Trenta Scrigue lo Virrey y Consols de Perpinya a la Ciutat en ques preuingues en cas lo frances Volgues Inuedir per las frontera.

Dit die ala Vna hora per raho dela Carta Scrigue lo Virrey, temense no Volgues entrar lo frances se declara en lo Concell Real lo matent general assis tint los Jurats y Sots Veguer en ausentia de Veguer Contenia lo Somatent que tots los Caps de Casa Segos assen a punt quant se offeris occasio

Octubre

A Dos Se rebe auis del Virrey, demanant ala Ciutat tornas Nefer la Compania atesque en Perpina Sols restauan Sexanta Sis Soldats los demes no hauian Comparegut que apres molts dells tornaren asi Sens entrar en Perpina los que foren alli estauan ab lo Sargento, que per Cambiar las armas de nostra Compania ab altres Vicathines hi eva anat en occasio Succehi la rota Tambe Scrigue lo Virrey

ab dita, sesses nominatio de Capita pensant era mort com no sen sabia nouas y tambe de Alferes.

Dit dia se tingue Concell y fou remes a la Junta de Guerra la elec-tio de Capita y Alferes en la qual fou elegit don Francisco Desbach en Capita y Hieronym ferrer en Alferes y promptament se torna arbolar la Bandera noua que se hauia feta y tocar Caixas attes que la dobli-o atio dela Compania hauia de durar tres meses

Y lo dit se confirma lo qui la Junta hauia Resolt de ques fessan talls per las Casas per los gastes que la Compania anaua fent segons la possibilitat de Cada hu sibe no se efectua per la occasio de no cumplirse los tres meses

Tambe se resolgue per occasio de sere perdudas las armas sen apor-taren los Soldats, sesses regoneixensa per las Casas pera saberse los quey hauria en las Casas dels particulars sent ne llista de totas repartis la Ciutat ab quatre quartos, anant per cada hu quatre Insiculats ab notts feusa asso tambe per saberse en occasio de defensa las que si trobarian: assentas ab quatre quaderns

A sis passaren tres Companias que la Ciutat de Barcelona enui-aua a Rossello que hauia alsadas a sengasto ab numero de Dos cents y Huytanta Soldats

A Set se veu Una carta de don Galceran de Cartella que la seruia al Canceller dantli auis com lo hauian ferit ab la rescoa y se era Rendit a bona Guerra y que estaua pres en lo Regiment de Mossur de Beracs nebot del Bisbe de monpeller.

A Nou se rebe auis de Don Francisco Desbach, Bernat Marcs y de Salpi, y Pera Vicens Says com lo Duch de Cardona hauia dat Licentia al Saroento sen tornas a Gerona ab los Soldats tenia en Perpina ason Carrecs ab titol de que la Ciutat la resis en lo numero era arribada en lo Exercit

Encontinent se tingue la Junta de Guerra y fou Resolt se desar-bolas la Bandera hi despedissan los Soldats tenian sets y allis-tats que entra los qui compareguessen assi y dels nous se hauian assentats, se tenia complit lo numero, ab sis que se hauian ses Capturat, que estauan Indiciats de alguns Casos, que duptant

Sen trobassen prou de Voluntaris per no hauer de prendre gent de las confrarias se hauian fet Capturar aquells per ferlos hi anar y com no hague de anar se traqueren de la Presó

A Onse arriba assi lo Sargento ab Sexanta Sinch Soldats, de manera que dels tres mesos se hauian de Cumplir hi estigueran de Catorze de Setembre fins a Vuyt de octubre que Isquesta Compania de Rosello Vint y quatre dies

A Immitatio de la Compania feu Gerona, ne feu tambe Olot, Castello, Figueras y despres se moque Barcelona

Dit die se rebe Carta del Virrey dient hauia Sicencia la Compania pera tornarsen confiant que la Ciutat la tornaria alcar y refer ab mes Sucument, quant ell la demanas en sa occasio, Y com la estaua desarbolada la Bandera y despedits los Soldats que tenian assi allistats tambe es despediren los qui Vinguerem ab lo Sargento, ab presupposit com se oferis occasio y lo Virrey la demanas tornaria alcar ous Sarament se Vesa no se Innouanà Cosa en tot lo Sacrm y fora estat mayor gasto hauer de Sustentarla

Nouembre

A Cres se rebe auis del Virrey, enque ala frontera hi hauia cent francesa Sleuada y que hauian estaramussat cerca de Illa ab los nostres si be los hauian fets retirar y que en la occasio confiaua la Ciutat ajudaria ab la Compania

A Desaset se feran Vnas Cridas Reals, que tots los frances aportassen dins deu dies totas las armas que tindrian en sas Casas tant de foch com de tall accepto qualsevol al Cap de las Vegañas acfecta de desarmallos, los habitans de Gerona acudiren a portarlas en Casa la Ciutat y las posaren ala Sala delas armas ab Vna membrana del nom de qui eran

Desembre

A Deu foren cassats los Comptes a Rafel Camps que fou

Pagador dela Compania des que se arbola la Bandera fins lo die que parti de Gerona y a Slatzer Francesch Surroca de Joan Capes des del die que parti la Compania fins que lo Sargento torna en Gerona ab lo restant de dita Compania y foren difinits dits Comptes per la Junta de Gerra y foren oirà-das al dit Rafel Camps quatre Centas y Vint lliuras a cumpli-ment de tots los gastos fets que foren Dos Mil quatre Centas Vint lliuras dichs. 2420 ℔.

A Tres arriba en Gerona lo Virrey que Venià de Perpina fou lo Sindich Cerca de Bascara per demanarli si Volia entrada y no la Volgue

Als Catorse Li feran Visita los Jurats que posaua en Casa lo Ardiacha Major D. Bernat de Cardona anals quals digue que en nom de Sa Mag.t estimaua a la Ciutat lo Seruey hauian fet de la Compania. Lo endama en anar a Barcelona

Lo Canseller que anaua en la Compania no Volgue Visita dels Jurats dient al Sindich que dubtaua tinguessen lloch en anar de pressa y enquant lo tingues ja auisaria y nou feu y axi nol Visitaren y lo endama en anaren

Successos en lo Any 1638

Foren Jurats

Mr. Hieronym Fabrega Ciuteda
Rafel Rascty de Grullas Militar
Joseph Moler Mercader
Jaume Guasch Menor.

Mars

A Deu se Delibera en Concell se tornassen a D. Galceran de Cartella Vuyt Centas lliuras que ell hauia pagadas al Duch de Luy Virrey de Lenguadoch en franca peya son rescat y quaranta Reals de Vuyt per lo rescat de Don Emanuel de Baldes natural de Madrid Soldat dela Compania dela Ciutat que Juntament fou pres ab ell

Maig

A Desaset mori dit Don Galceran de Cartella en Gerona de mort natural.

Juny

Al primer presentaen lo Concell Lo Dr. francesch Magarola Assessor dela Batllia Vna Carta de Sa Mag. y altre del Compte de Sancta Coloma Virrey de Cathalunya que contenia que las Vniuersitats ajudasen ab las fortificationsque necessitaua lo Castell de Perpinya y altres de la frontera que mencionaua

Se hauran menester Tres Centas Milia lliuras fou comes a la Junta de Guerra anyadidas las Vuyt persones, com se feu, com se delibera de ser la Compania ab report.

§. A Nou se Rebe altra Carta del Rey y del Virrey demanant que los Cent homens hauian offerits esbiguessan apunt per Vint y quatre del Corrent, fou remes ala matexa Junta, Estas Cartas tambe se donaren agres atots los Caualleis firmadas del Virrey y Canceller

Juliol

§. A quatre se Rebe Una Carta del Rey nostre Senor del thenor lo Sobre Scrit deya. Alos amados y feleles nuestros los Jurados de la Ciudad de Gerona, El Rey.

§. Amados nuestros por relation que he tenido delo bien que la gente de essa Ciudad me Siruio en la occasion passada de Leocata me ha aparecido daros muchas gratias como lo ago y por el efeto, con que por Vuestra parte se acudio ami Seruitio de que me queda memoria para todo lo que hos tocare y confiansa de que en la occasion presente hareys lo mesmo en la conformidad que hos ha Significado en mi nombre el Conde de Santa Coloma en que recibire particular Seruitio Datts en Madrid a xxjx de Junio M. D. C. xxxviij

Yo El Rey

Vt Carhi
Vt Sco Rf.
Vt Movlans Rf.
Vt Molgarola Rf

Pe de Villanueua Secretf
Vt Bayerola Rf
Vt Tittermero Rf.

Dit die se rebe altre de Compta de Sancta Coloma Virrey del thenor Seguent

Sa Mag.t me mana en Sa Carta de Vint y nou de Agassat que enson nom diga a Vs Ms la estimatio ab que esta del que en totas

occasions lo han seruit y essent la present tant apretada y en ques necessita tant de tenir preuinguda la frontera no dupta que Vr. Mt. continuaran las fineses, acudint ab la Compania de eixa Ciutat ab la mateixa Conformitat que lo any passat y lo me asseguro tant de la bona dispositio que tot lo que sera seruey de sa Magt. se ha de trobar en Vr. Mt. que ab seguretat reste de las Veras ab que Vr. Mt. dispondran per a fer esta lleua y tenir ab tota promptitut a punt la Compania de Deu a Vr. Mt. Barcelona als tres de Juliol 1638.

Lo Comptador Ta Sloma

Lo Sobre Scrit:

Als Jurats de Gerona

En est mes atres Siria lo frances a Fuenterabia en Viscaya ab desauuyt mil entre Caualls y Infants

Per occasio de dita Jonada se donaren Cartillas a tots los Caualles habitants tant de Castella Arago com de Cathalunya que anassen a la defensa de Fuenterabia a tots fou a Vint de Agost en Cathalunya, Perno exirnos de la materia se dira lo Succes consequtiuament encara que sia ab diferents mesos

A Set de Setembre lo Almirante de Castella General del Exercit Espanyol derrota lo Exercit frances y li feu alsar lo Serro, era lo Espanyol de deu Mil quanyarenli Vint y dos essas y moriren dells 2000.

A Desauuyt de dit mes de Setembre rebe Carta la Ciutat del Virrey fentli a saber lo Succes de Fuenterabia y que fessan demostrations de alegria

Fou deliberat ab Promenada que fes entendre al Capitol y que en conformitat ab la Ciutat se fes acto de gratias. Respongue a la Embaixada, que lo Capitol no las acostumaua fer que no tingues Carta del Rey y que quant la tinges las faria

No obstant resolgue la Ciutat en ferlas y lo endema als denou los Jurats ab promenada y totas las Confarias anaren a Sant Maris hont se feu Vn offici, his canta lo Tedeum y al vespre se feren lluminarias en la Capella y a casa la Ciutat per tres Vesprets

A Dotze de Juliol se mogue Vna Contentio entre la Capitania General y Diputatio sobre aqui tocaua la aprehentio de Vnas robas que eran arribadas en Mataro de franca per raho de Vnas crides de eran publicadas foren perdudas y perque alguns Aduocats aconsellaren als Diputats declarassen, tot be contra Miquel de Monriodon y Mr. Puig que eran anats a Vendre la roba per part del Rey la Audientia reoalia adits aduocats los quals no gosauen exir de la Diputatio perque nols Cagtura ssers

Quant lo Frances sitia a Salsas perque la Diputatio fes gent ho Susporgueran hiris alas primeras Corts costa passat de quinse Milia lluurs

Satembre

A tres sepublicaren Vnas Cridas que los feudatans a dotze del Convent Comparegues san deuant lo Virrey y los demes particulars que reconaguessan las armas que tenian ala Cort Real de Cada Vegaria, los Cauallers no forem compresos en asso.

A Vint y hu Seferen altres Cridas per los qui no hauian Comparegut dels feudatans, que sels assenyalaua deu dies de plaço.

Octubre

A Set lo Dr Benet Anglasell del Concell Real presenta ala Ciutat Vna Carta del Rey y altre del Virrey enque demanaua ala Ciutat esligues apunt ab la Compania hauia feta en la occasio de Sitio de Leocata y no se hauia Complit los tres meses, per si acas los vanes volgues Innouar alguna cosa per Lapart del Nostello, atte lo hauian fet retirar de fuente rabia

Fou Resolt per lo Concell de tornar ser dita Compania dels Cent homens ames dels Offitials en cas se Sferis occasio pero altrament se difenis y lo modo y forma ho Comet ia ala Junta de Guerra ab las Vuyt anyadits

Desembre

A quinse hauent tinguda Venda la Ciutat del Vi defruyt del Lou del Stas preg.

A Vint sepublica en lo Concell Real Sentencia en fauor del Dr Franc Marcal y Miquel Campolier metge que foren Ben Insiculats en Ciutedans de ma mayor marcal coma, Junsta y Campulier coma Metge que los Jurats los hauian Insiculats en lo any 1632 pero los fills no venen fets com los altres que son habilitats per las ontze personas Compres lo Jurat

Successos En lo Any 1639

Foren Jurats

Francisco Caconomina Militar
Juo Ornos Menor Ciuteda
Joan Pau Serpinya Mercader
Rafel Franch Menor.

Fabrer

A Sete obtingue la Ciutat Vn Priuilegi del Compte de Sancta Coloma Virrey ab que los Juristas y metges que se anomenassen per Ciutedans de ma Mayor fos per tots los quatre Jurats concordes y Juntament fossen habilitats per sis persones del matteix Stament y eixos no passan a sos fills.

Mars

A quatre Sesseu Vn manament a la Ciutat de Barcelona que pagas 40 000 ll per los fogatges per las fortifications que lo Rey feya en las fronteras de Cathalunya ho que donassen rahons y com no responguereu cosa ni pagaren ferem manament Los dela Batllia General als Arrendadors dela neu que no pagassen lo arrendament a la Ciutat y com apres sobreuingues la Guerra de Salses y la Ciutat fes Seruey de Sinch Cents homens Cessa asso

A Sis Sesseu en la Batllia General declaratio Contra alguns Cauallers feudataris que per raho del feu tenian obligatio de Cumplir ab lo que los obligaua.

A Vuyt rebe Vna Carta la Ciutat de Gerona del Virrey ab que demanaua se deixas ana l Rey 6000 ll a r. de Vuyt per cent de Interes a gantho quant Vindria la flota y donana persona scrita ~~interea des~~ de Madrid a la Ciutat ho Comete a set persones per aqueu mi vagen

A Vint y huit enuia en Gerona la Batllia General Vnporter per Exe-
qutar ala Ciutat per 9 sttiijii per los fogatges iiiso. fochs trahenthe Deu
per Cent per los pobres a de quinse sous y onse per foch per las ditas forti-
fications la Ciutat paga los gastos y presta Inuentari, algunas Vniuersi-
tats pagaren sens guardar gastos, altres ho diferiren y per occasio de la
Guerra que fou a deu de Juny se assosega sens ferse altres rocchi-
ments

Sucessos de la Guerra de Cathalunya

Juny

A Tres dona auis lo Compta de Sancta Coloma Virrey per tota
Cathalunya que s trobaua en Gerona com en la frontera de franca
hi hauia Exercit format de francesos y ana de prompte a aiqueres
donant orde se acudis ab molta gent de ll Empurda y de la Vegaria
de Gerona al Coll de Portus

A Sis separti la Compania de Gerona ab cent homens essent
Capita Don francisco desbach y descallar y Alferes Gerony sferres
Ciuteda honrrat despres seferen altres Cent homens mes

A Set partiren de Barcelona Sincs Cents homens ab los ofitials
que hauia fets la Ciutat

A Deu entra lo frances ab son Exercit per la part del Castell de
Opul y sens posa vhi Siti lo vendi lo Tinent: Per lo qual ell y lo
Alferes sen feu Sentencia de Vngarrot en Perpinya

Lo Exercit frances se averigua esser de quinse mil Infants a dos
mil y Sincs Cents Caualls

A quinse posa Siti a la fortalesa de Salsas y la comensa a ba-
trer ab sethe pessas per quatre parts.

A Vint y quatre feu Barcelona altre Compania de Dos
Cents homens.

A Vint y Sincs partí la gent que hauia fet la Diputatio que
foren 810. ab los ofitials era lo Tiniente Coronel Don Joseph
Corribes Sargento Mayor francisco de Vilaplana: Capitans Don
Joan de Copons de l abit de Sant Joan Don Emanuel Mica
de l Matelso habit: Don Anthoni Cassador Miquel de Maduxer